

# Demografie III

## **Analýza struktury obyvatelstva**

# Základní demografické struktury obyvatelstva

- Struktura obyvatelstva podle pohlaví
- Struktura obyvatelstva podle věku

# Struktura obyvatelstva podle pohlaví

- Ukazatel maskulinity (feminity)
- Index maskulinity (feminity)
- Zastoupení mužů a žen v populaci závisí na:
  - Sekundárním indexu maskulinity
  - Diferenční úmrtnosti mužů a žen
  - Migraci (pracovní)
  - Dalšíh událostech (politická situace, válečné konflikty)

## 3.1 Struktura obyvatelstva podle pohlaví

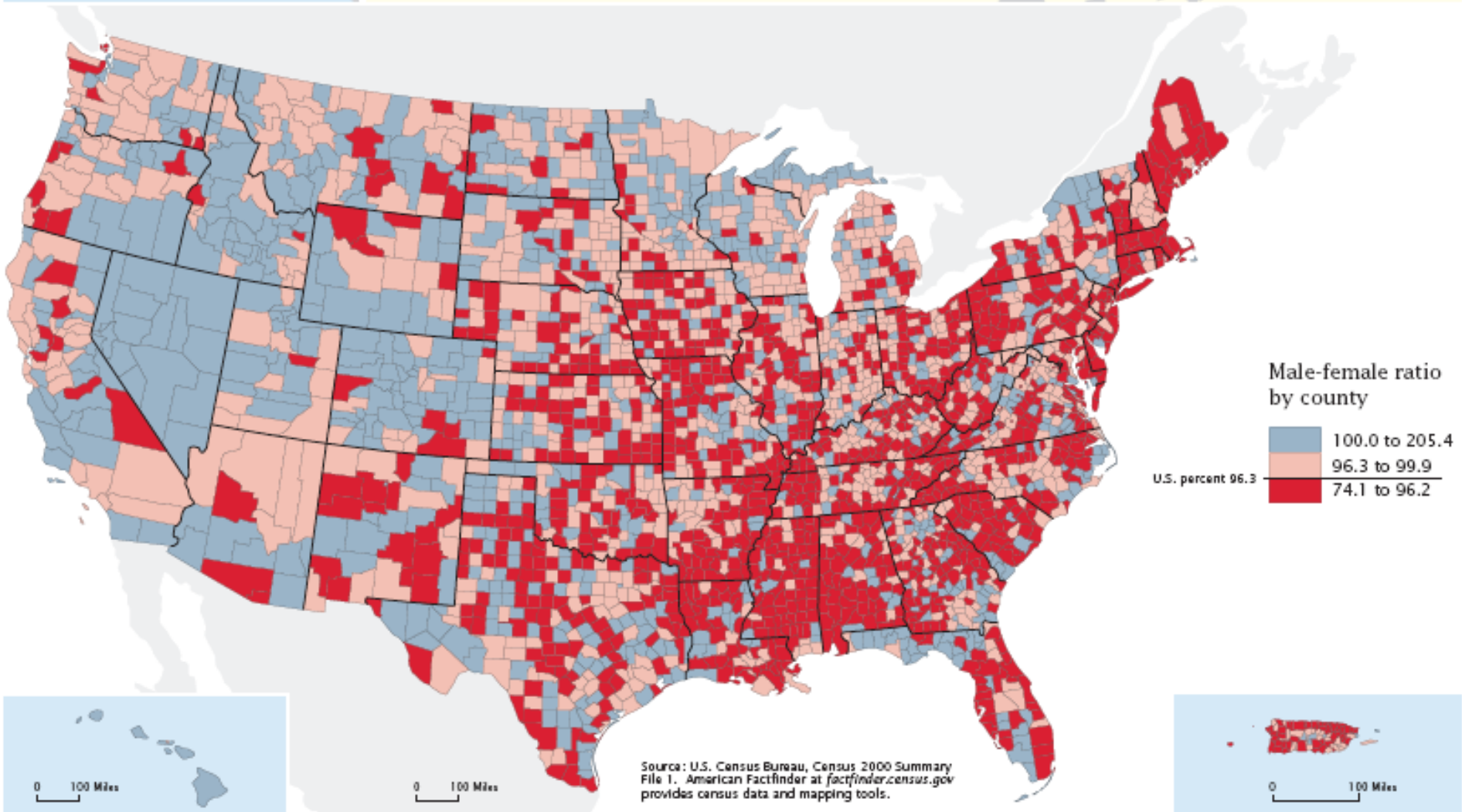
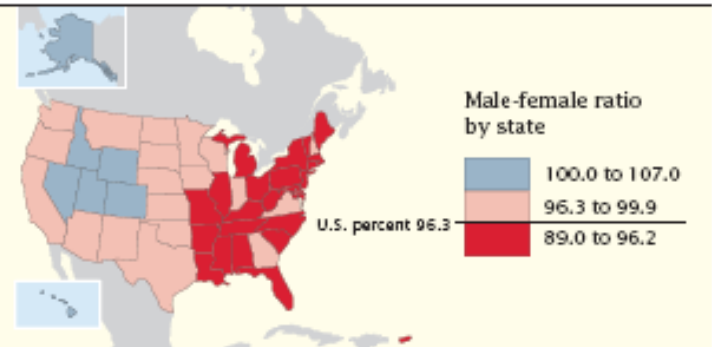
- **index maskulinity**

$$ima = \frac{P^m}{P^z} \cdot 100$$

## 3.2 Struktura obyvatelstva podle věku

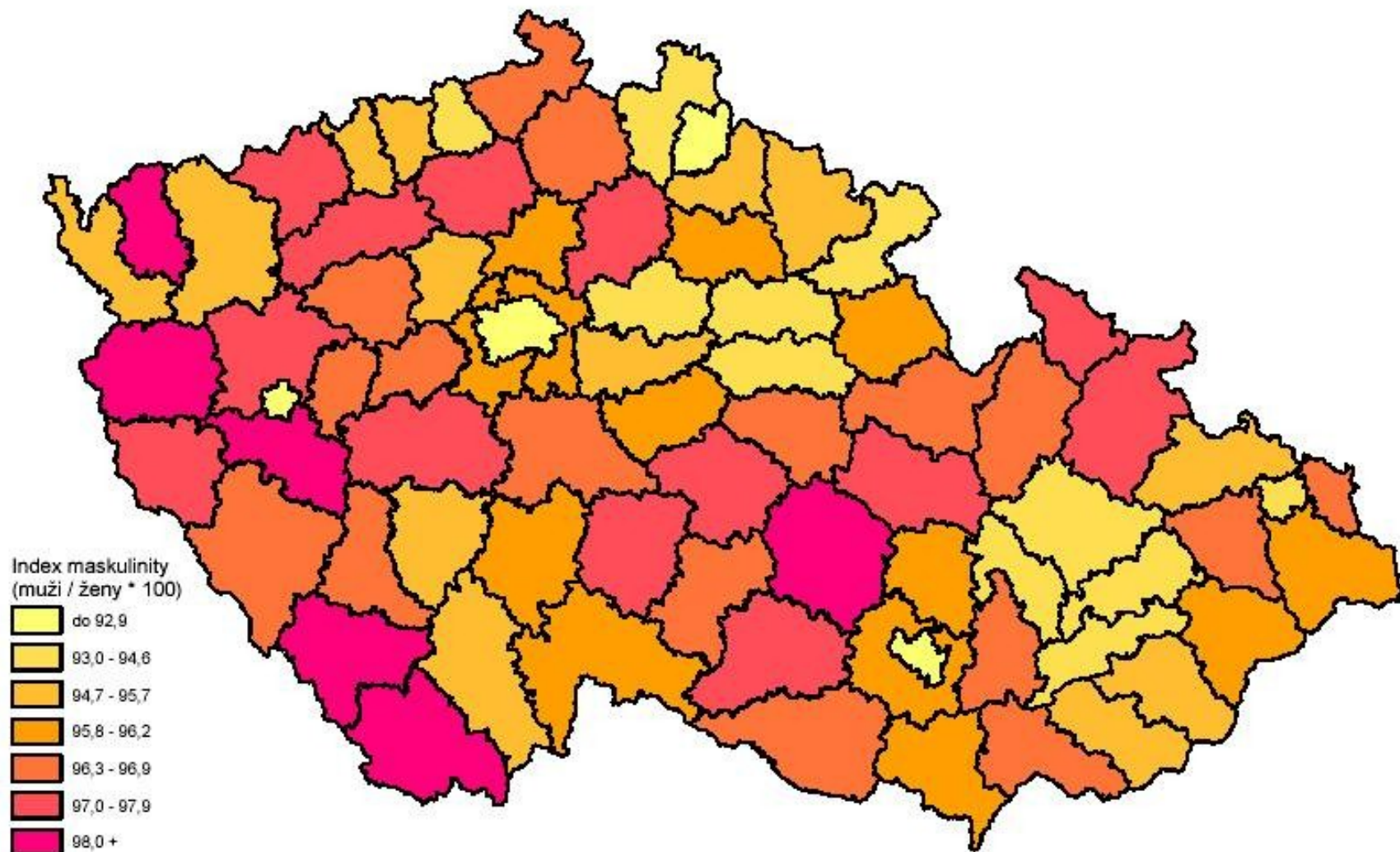
# Figure 4. Male-Female Ratio: 2000

For information on confidentiality protection, nonsampling error, and definitions, see [www.census.gov/prod/cen2000/sf1.pdf](http://www.census.gov/prod/cen2000/sf1.pdf)



Source: U.S. Census Bureau, Census 2000 Summary File 1. American Factfinder at [factfinder.census.gov](http://factfinder.census.gov) provides census data and mapping tools.

### Index maskulinity - SLDB 2001

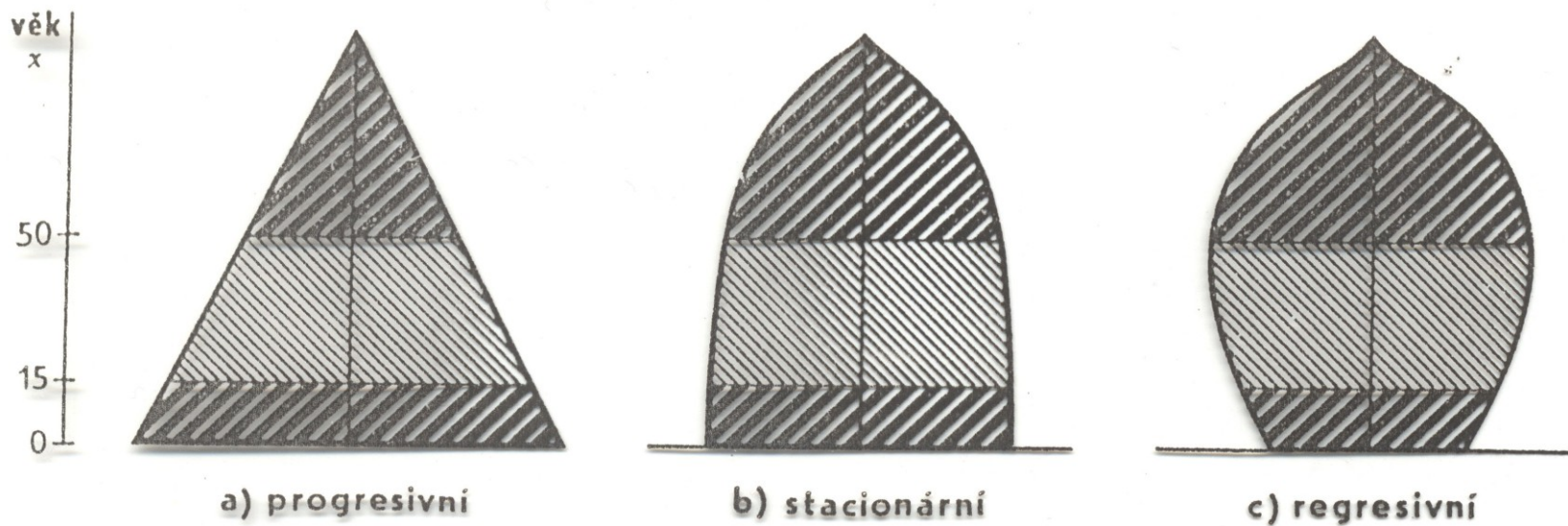


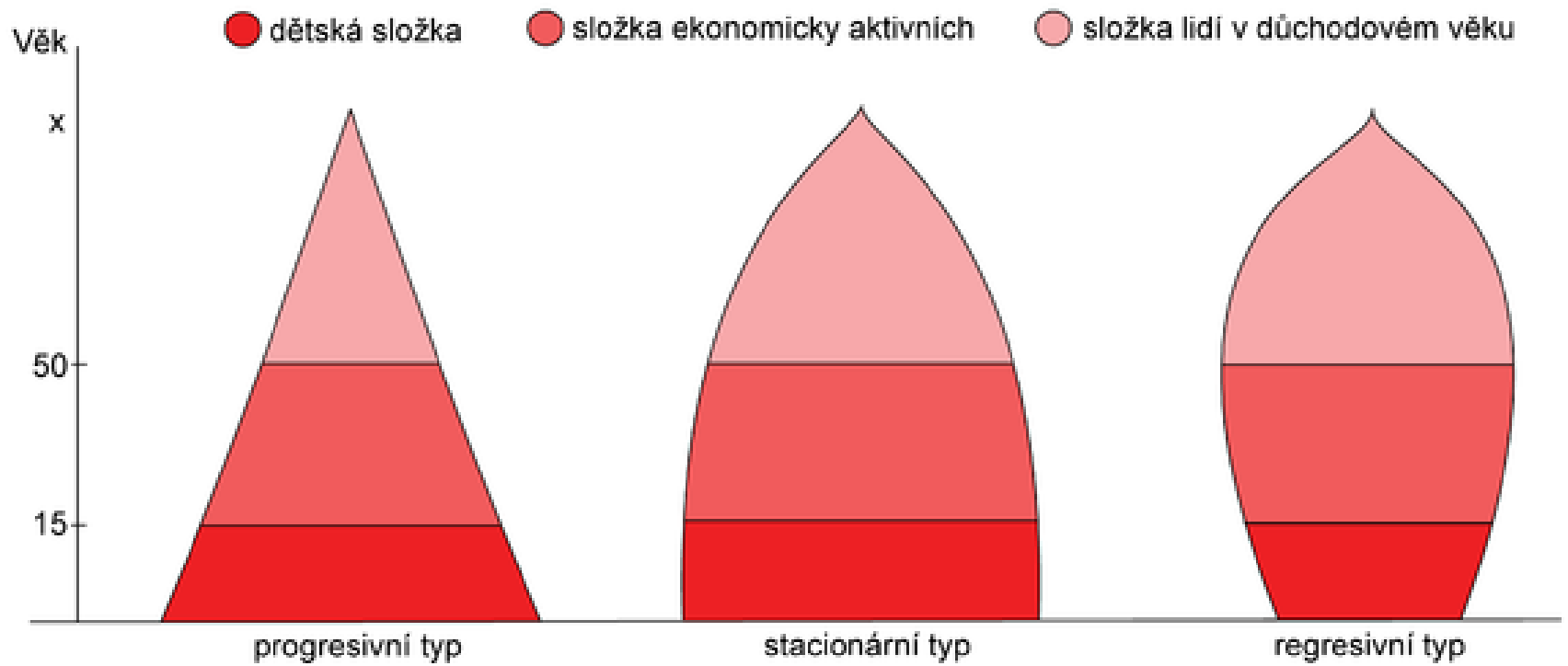
# Struktura obyvatelstva podle věku

- Výsledek populačního vývoje v předchozích cca 100 letech
- Základna pro další populační vývoj
- *Věková pyramida – strom života*
- *Sundbärgova klasifikace – 3 základní populační typy*
- *Průměrný věk*
- *Indexy stáří, závislosti, ekonomického zatížení*

- Podíváme-li se na věkové struktury většiny evropských zemí v 2. polovině 19. století, vidíme, že je pro ně typická značná pravidelnost tvaru věkové struktury. Tato pravidelnost vedla A. G. Sundbørga (1900) k vyslovení zákonitosti, že obyvatelstvo je možné podle věku rozdělit do 3 základních skupin:
  - **dětská** (obyvatelstvo 0-14 let)
  - **reprodukční** (obyvatelstvo 15-49 let)[\[1\]](#)
  - **postreprodukční** (obyvatelstvo 50 a více let)
- Podle zastoupené složky dětské a postreprodukční je možné stanovit tři populační typy (grafické znázornění viz obrázek):
  - **progresivní** - s výraznou převahou dětské složky
  - **stacionární** - dětské a postreprodukční složky jsou téměř vyrovnány
  - **regresivní** - postreprodukční složka převažuje nad dětskou
- [\[1\]](#) Přitom v reprodukční skupině se nachází vždy kolem 50 % členů populace.



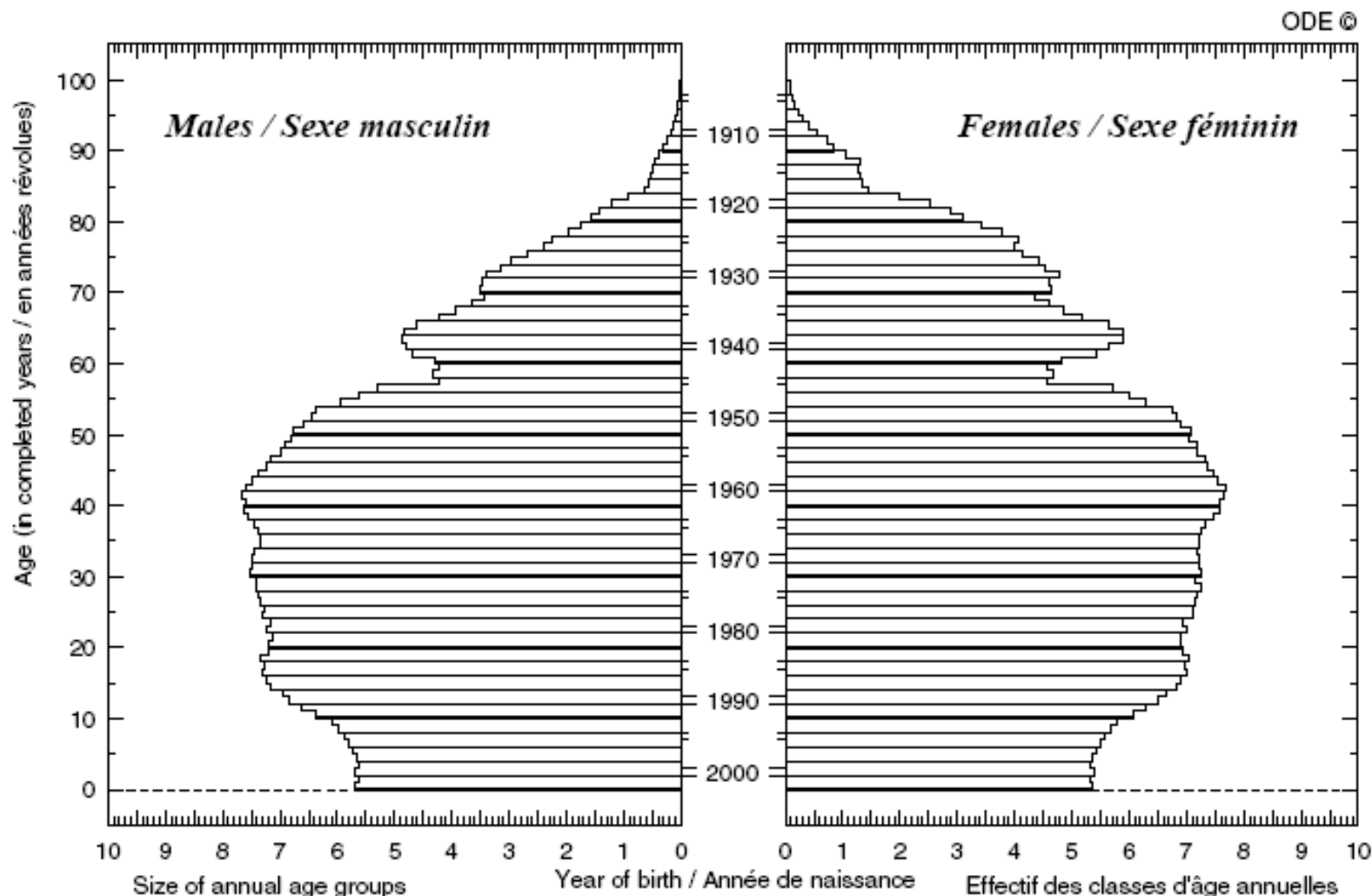




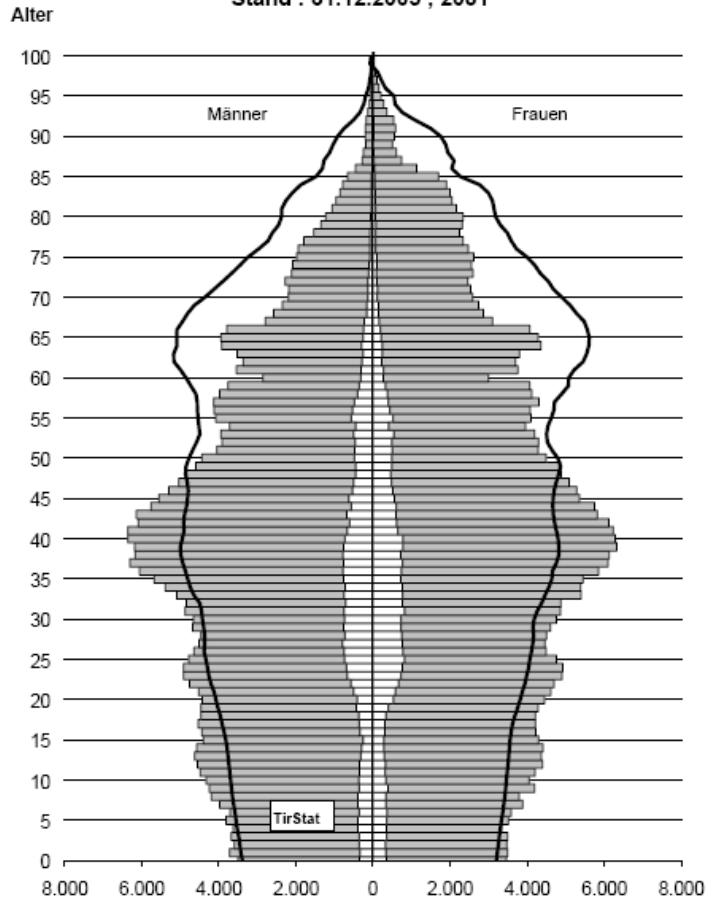
### Figure 1 EUROPE, 2003

Age-pyramid on January 1st, 2003, with population reduced to 1,000 persons in both cases

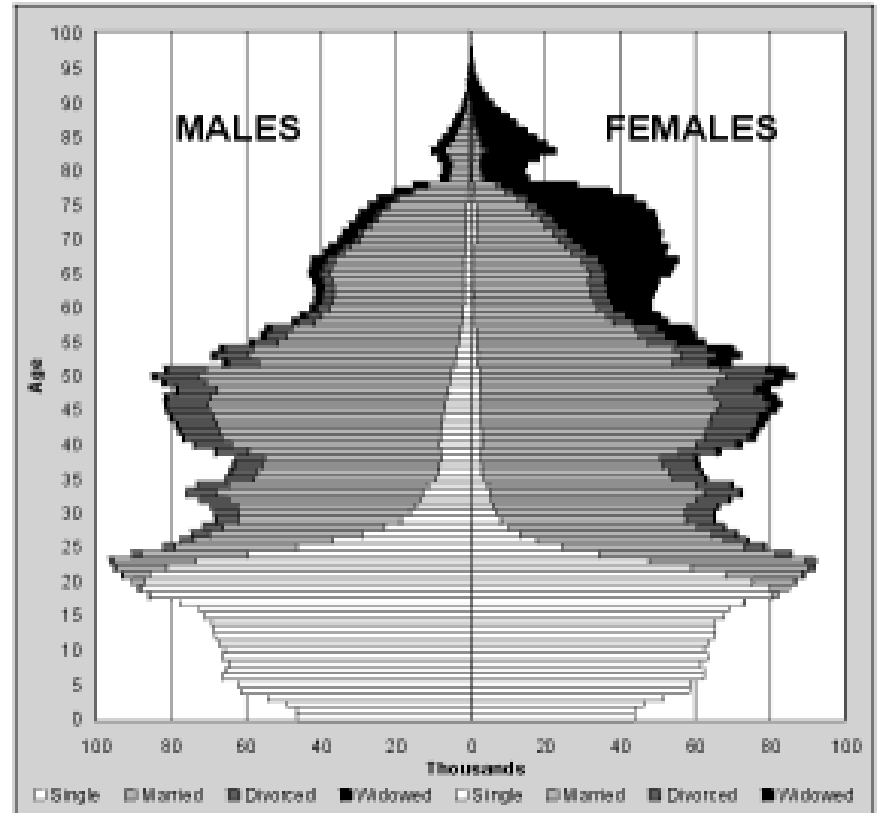
Pyramide des âges au 1er janvier 2003, population ramenée à 1 000 personnes dans les deux cas



**Bevölkerungspyramide Tirol**  
Stand : 31.12.2005 ; 2031



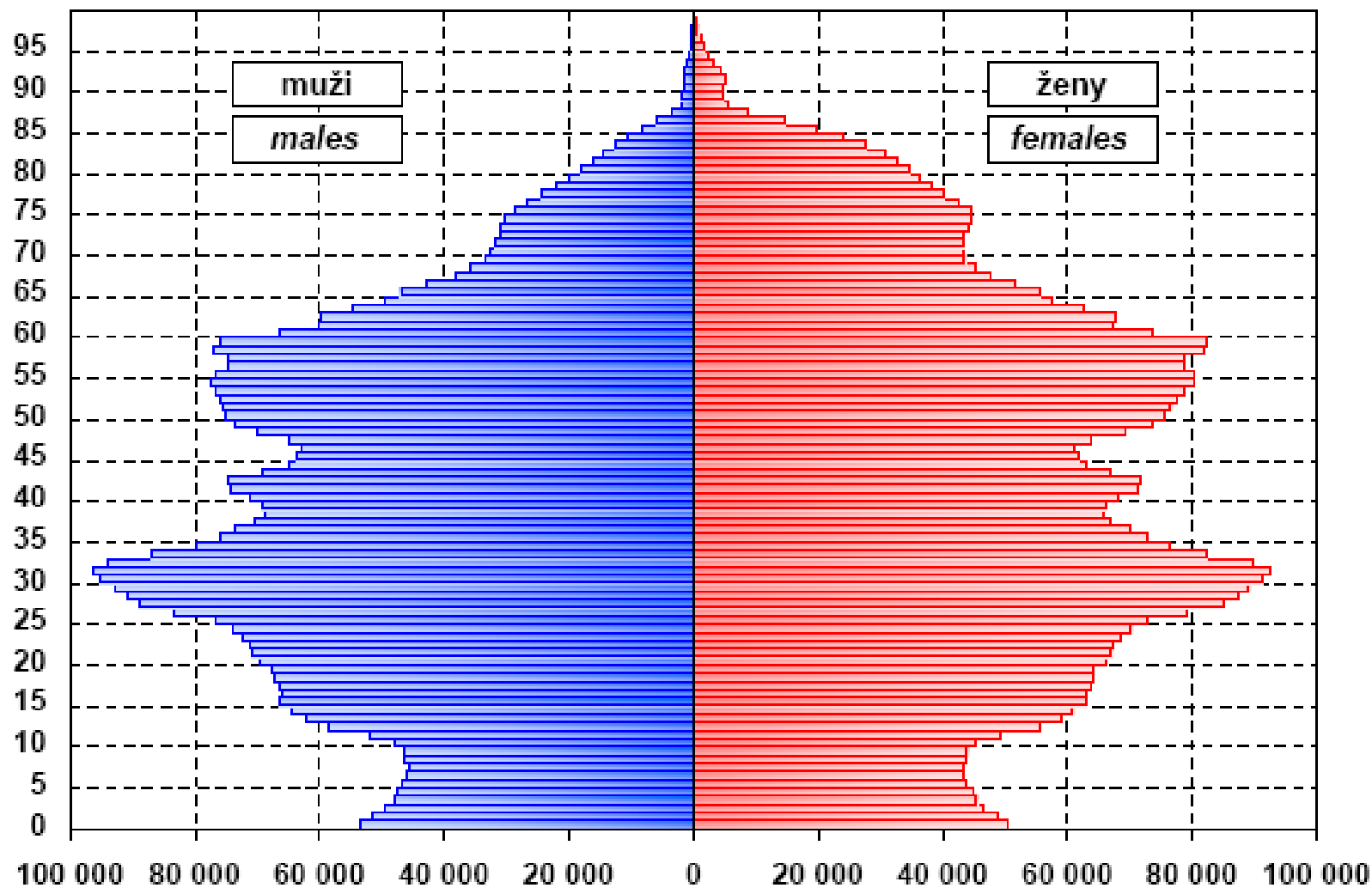
Inländer
  Ausländer
  Prognose 2031



Single
  Married
  Divorced
  Widowed
  Single
  Married
  Divorced
  Widowed

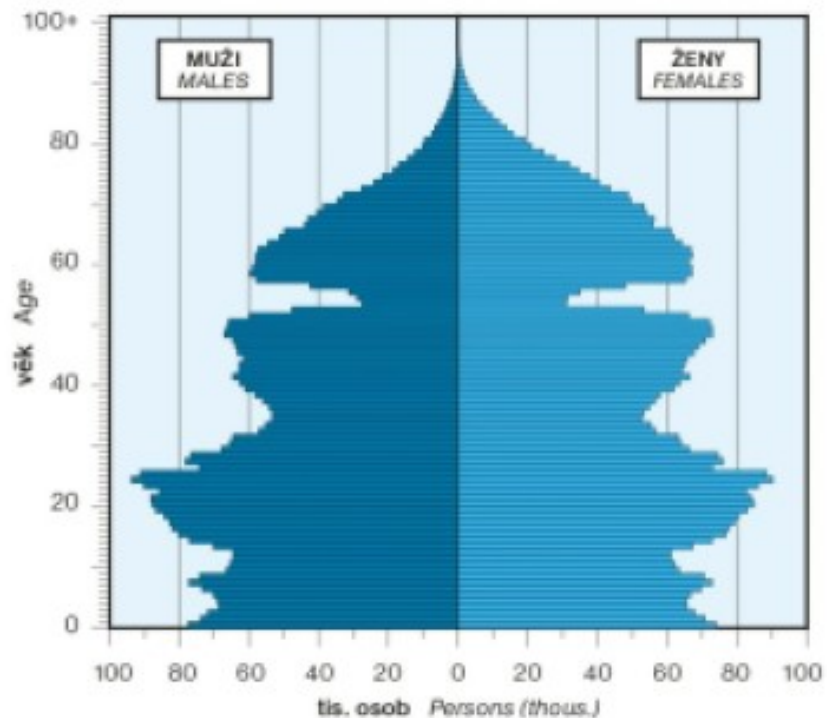
# Věkové složení obyvatelstva k 1.7.

*Population by age to 1.7.*



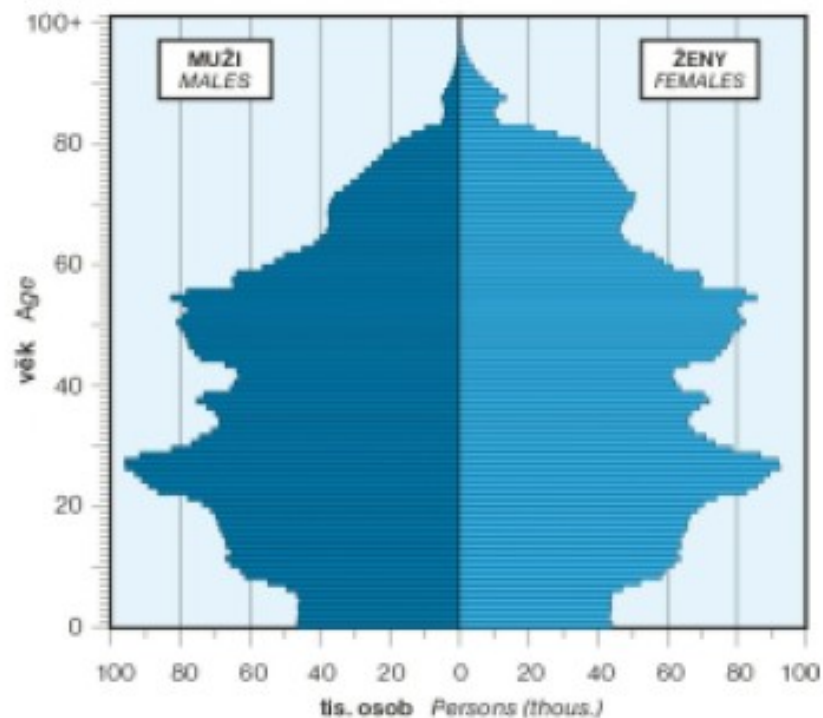
## VĚKOVÉ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA

k 31. 12. 1971 31 DECEMBER 1971

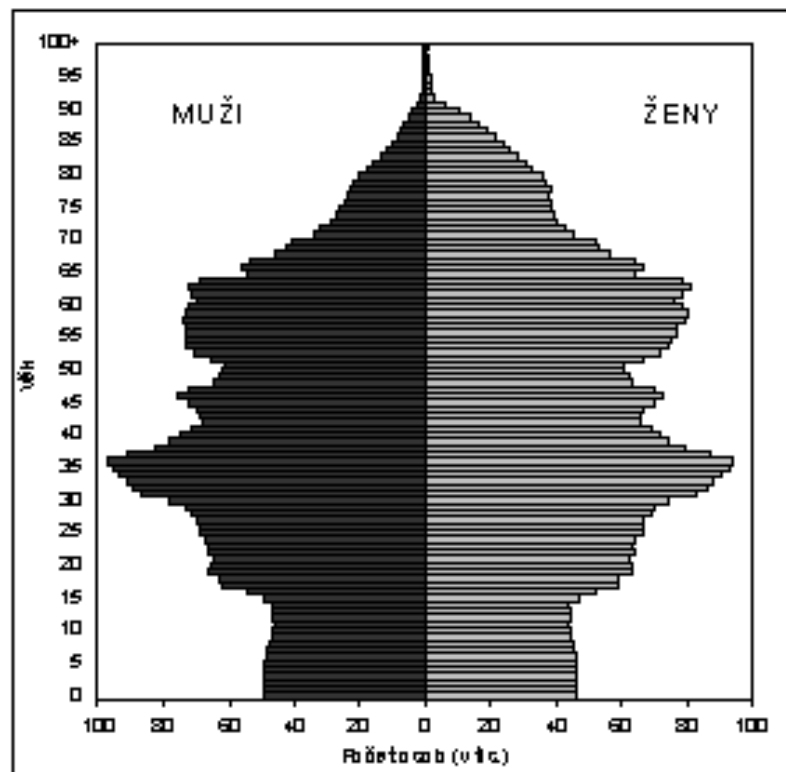


## AGE DISTRIBUTION OF POPULATION

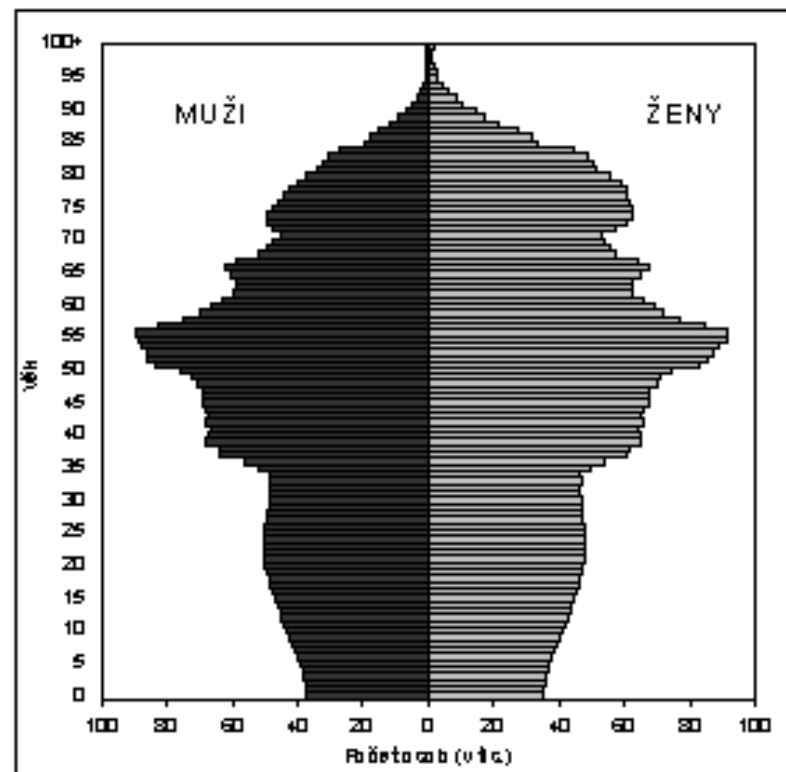
k 31. 12. 2001 31 DECEMBER 2001



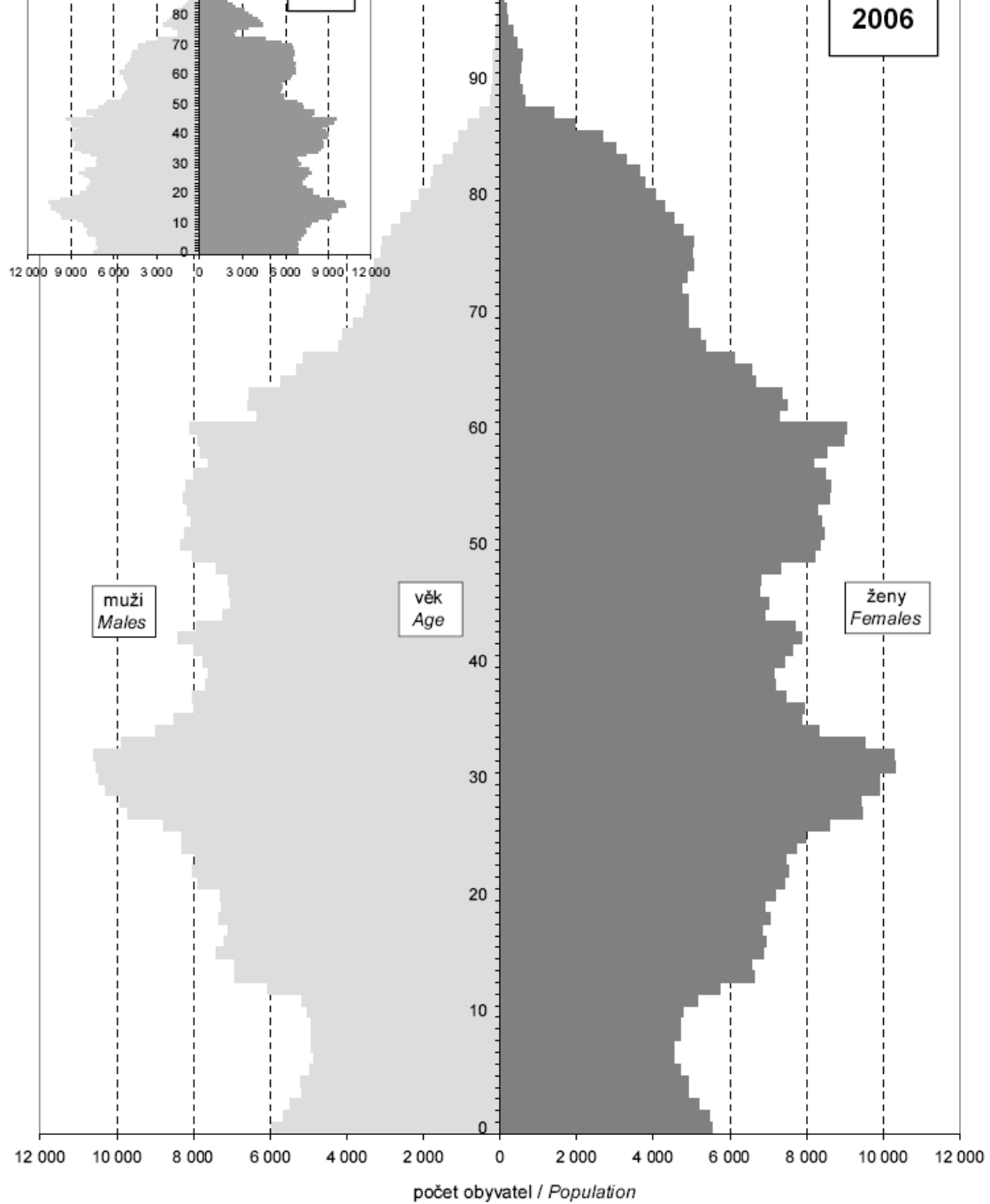
**Graf 3** Očekávaná věková struktura v roce 2010, střední varianta projekce



**Graf 4** Očekávaná věková struktura v roce 2030, střední varianta projekce



2006



muži  
Males

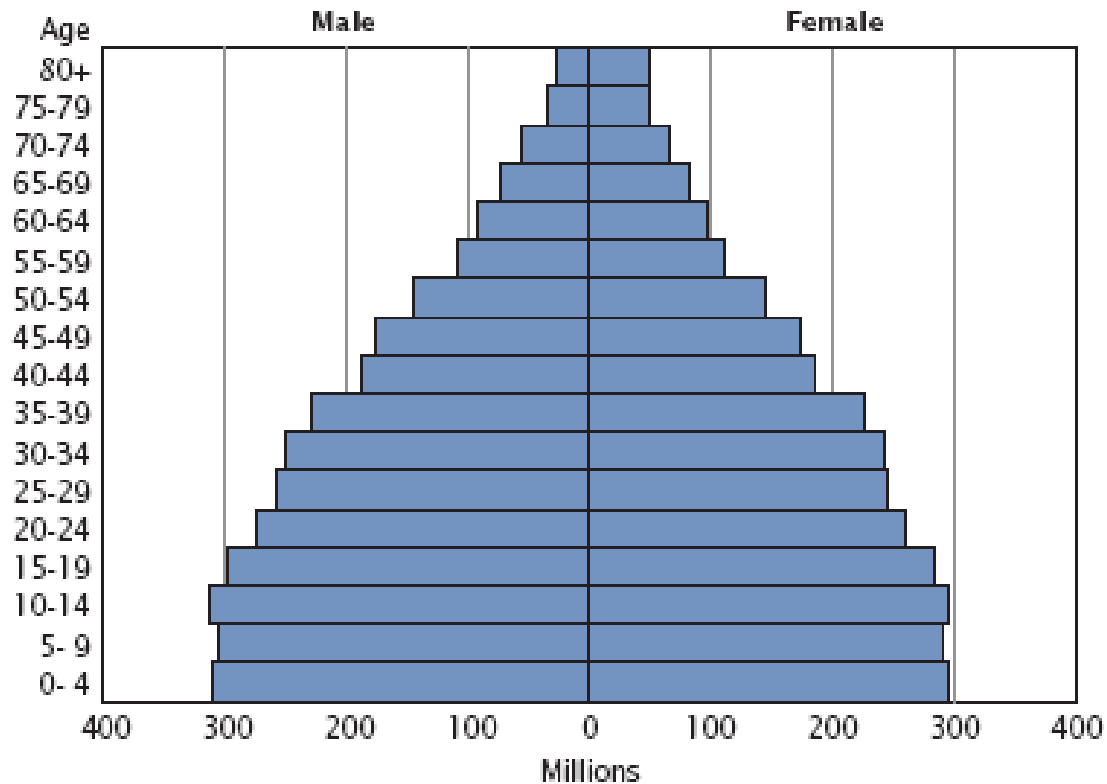
věk  
Age

ženy  
Females

počet obyvatel / Population



Figure 18.  
**Age-Sex Structure of Global Population: 2002**  
**The globe's population in 2002 was relatively young.**

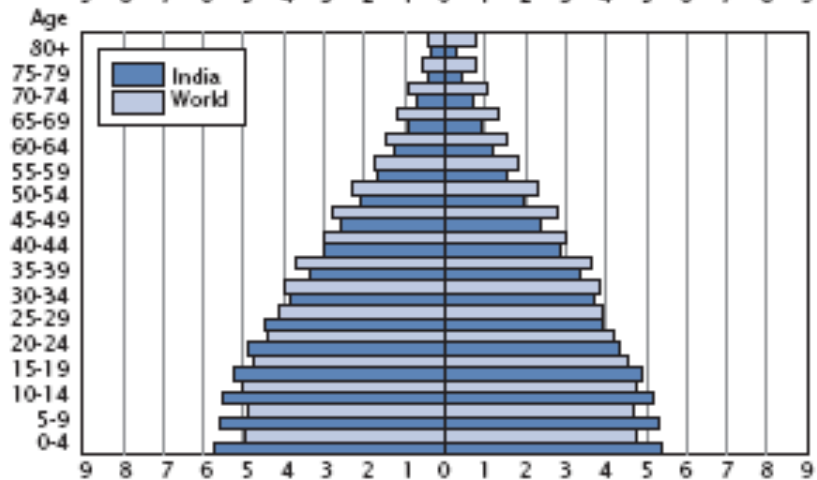
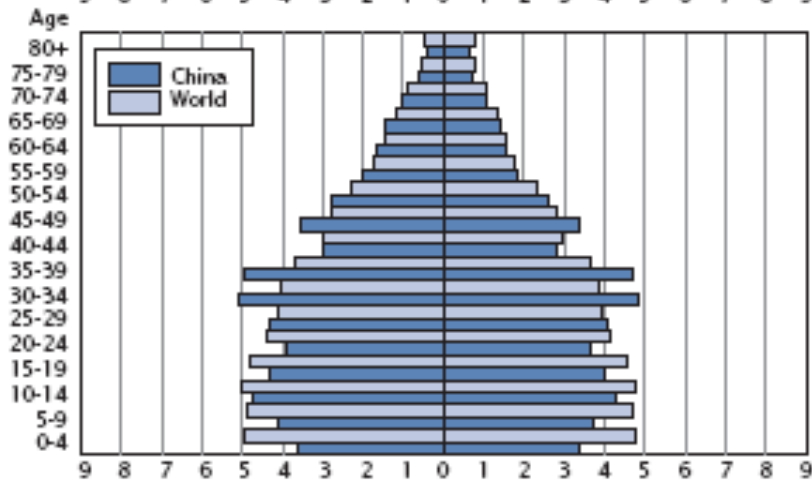
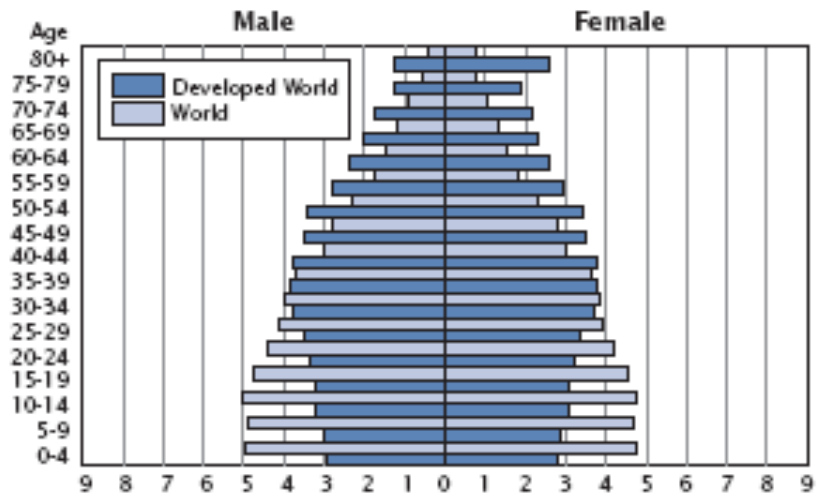
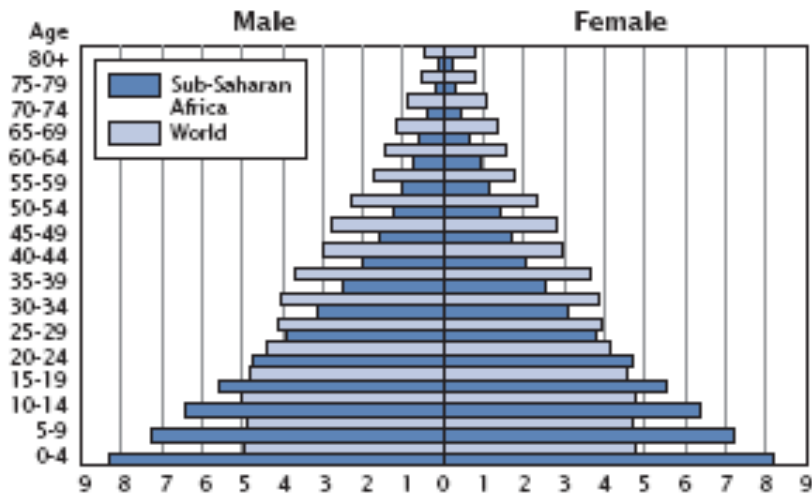


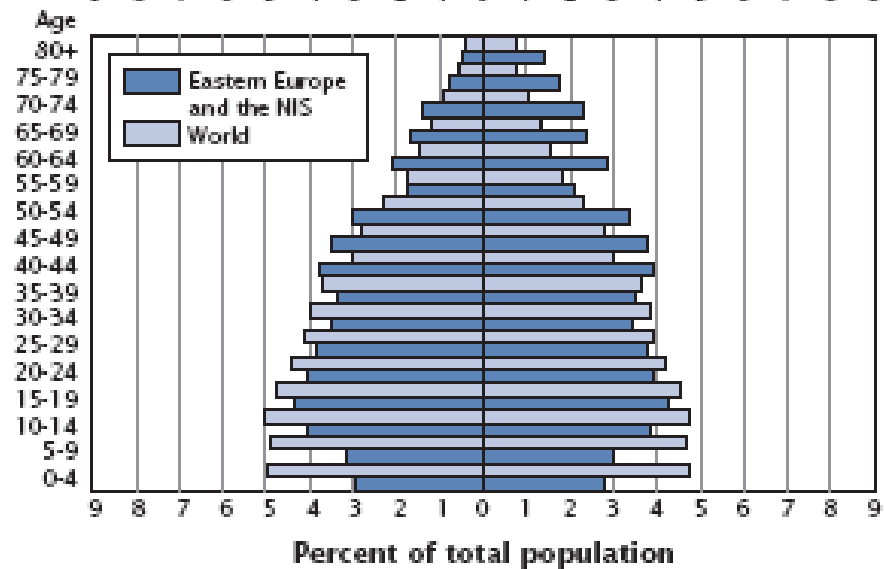
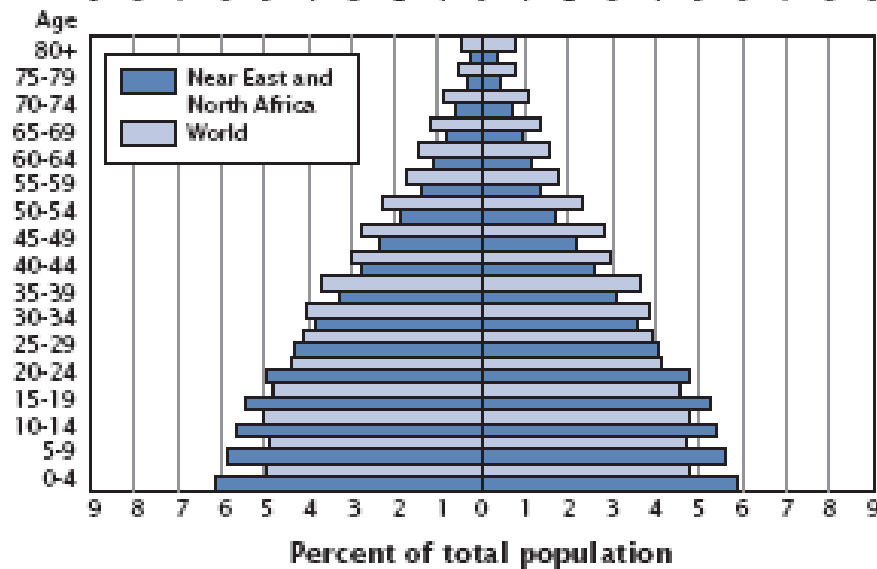
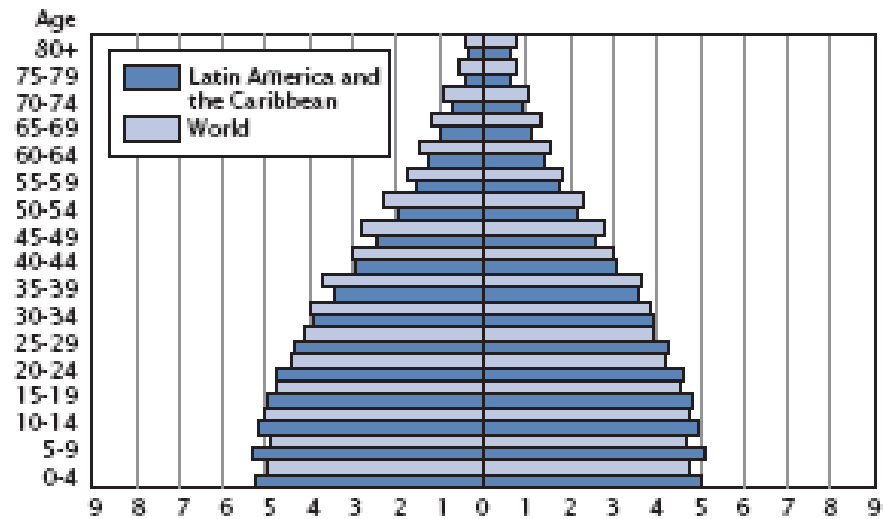
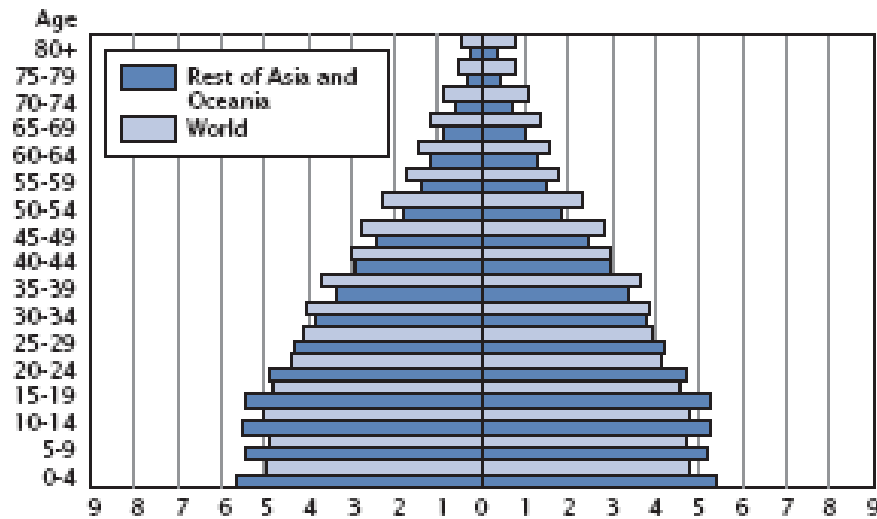
Source: U.S. Census Bureau, International Programs Center, International Data Base.

Figure 19.

**Population Pyramids by Region and Selected Countries: 2002**

**The age-sex compositions of Sub-Saharan Africa and the developed world reflected the remarkable variation across the globe.**



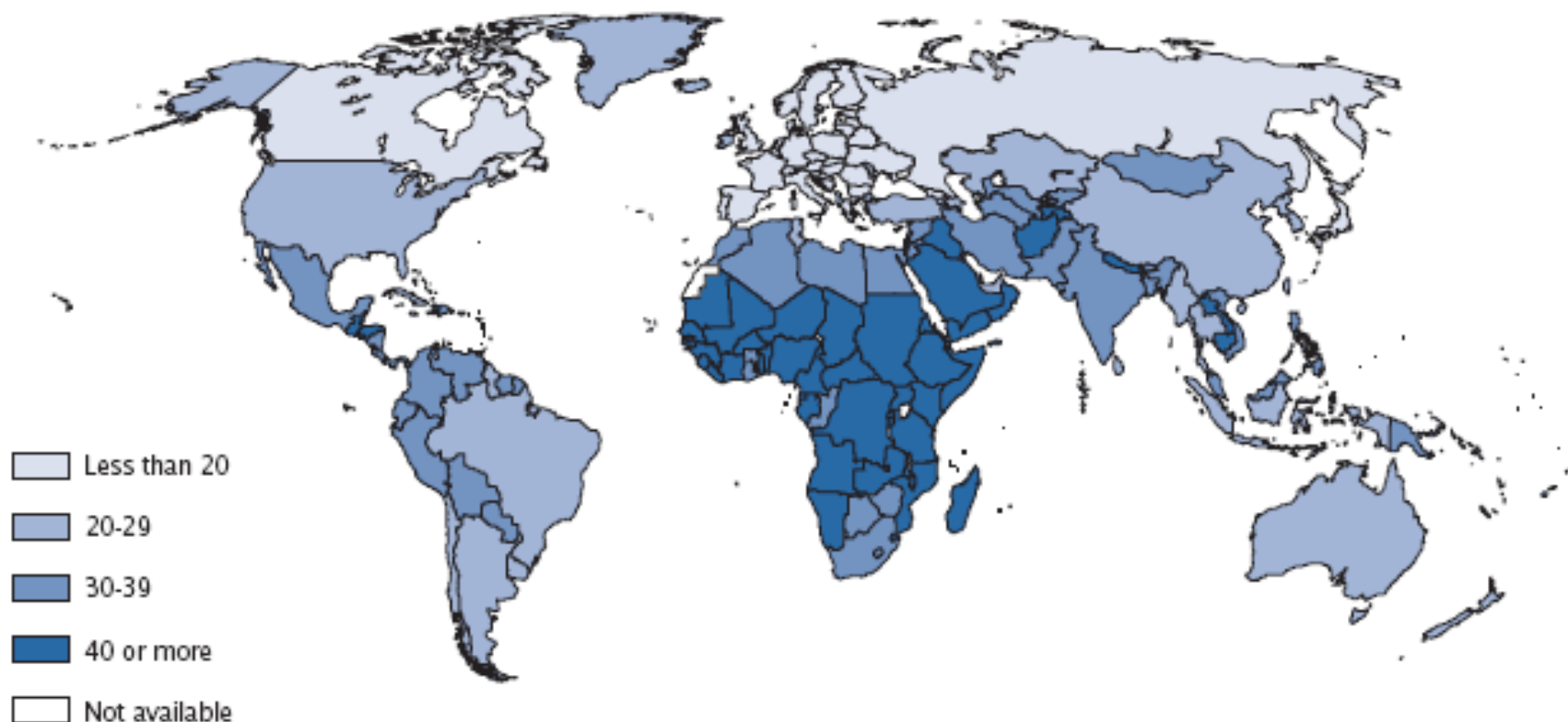


Source: U.S. Census Bureau, International Programs Center, International Data Base.

Figure 21.

**Children (Ages 0-14) as a Percent of the Total Population by Country: 2002**

**In 2002, children were most prominent in Sub-Saharan Africa and parts of the Near East, and least prominent in Europe.**

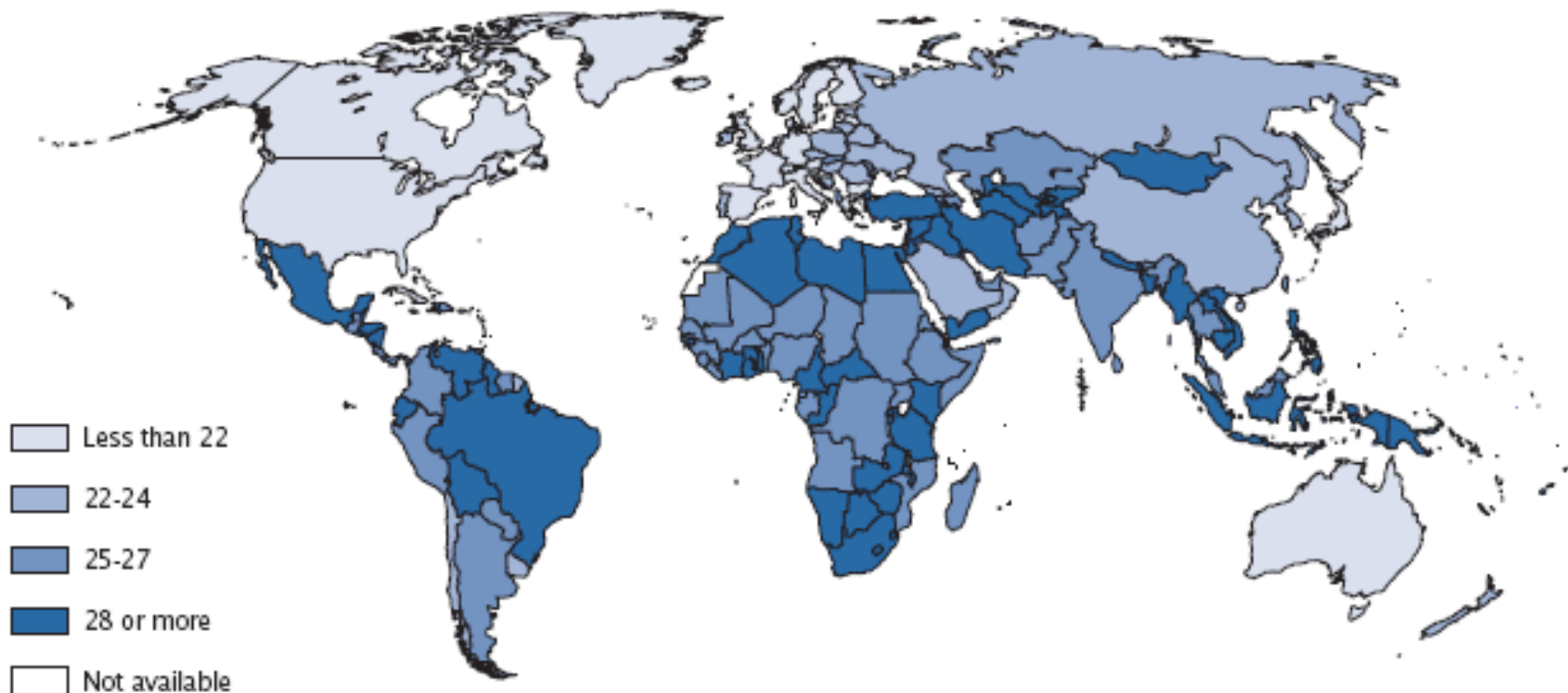


Source: U.S. Census Bureau, International Data Base and unpublished tables.

Figure 25.

**Youth (Ages 15-29) as a Percent of the Total Population by Country: 2002**

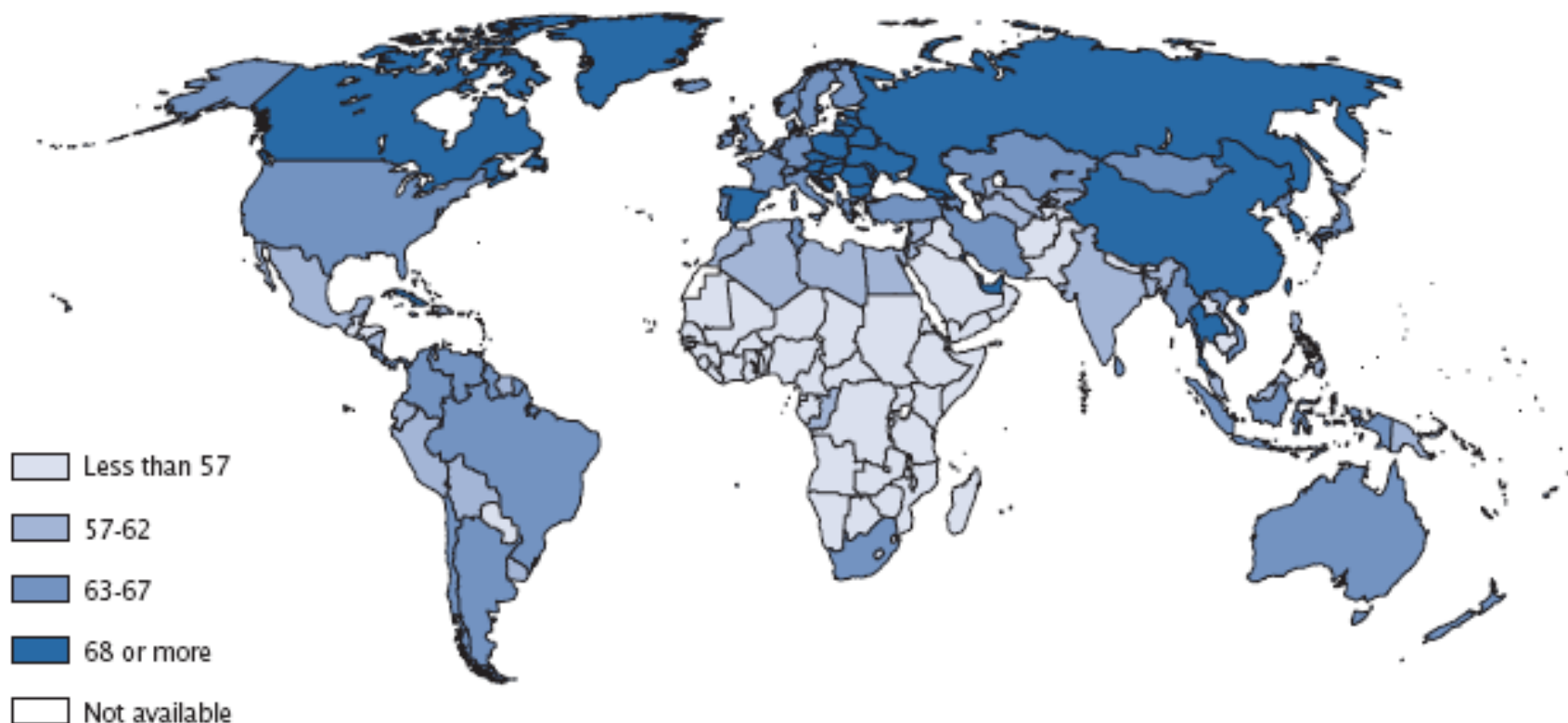
**In 2002, the relative size of the youth population was largest in parts of Latin America, Africa, Asia, and the Near East and smaller in the more developed countries.**



Source: U.S. Census Bureau, International Programs Center, International Data Base and unpublished tables.

Figure 33.

**Working-Age Population (Ages 15-64) as a Percent of the Total Population by Country: 2002**  
**In 2002, the percent of the population ages 15-64 was higher in China and lower in Sub-Saharan Africa than other world regions.**

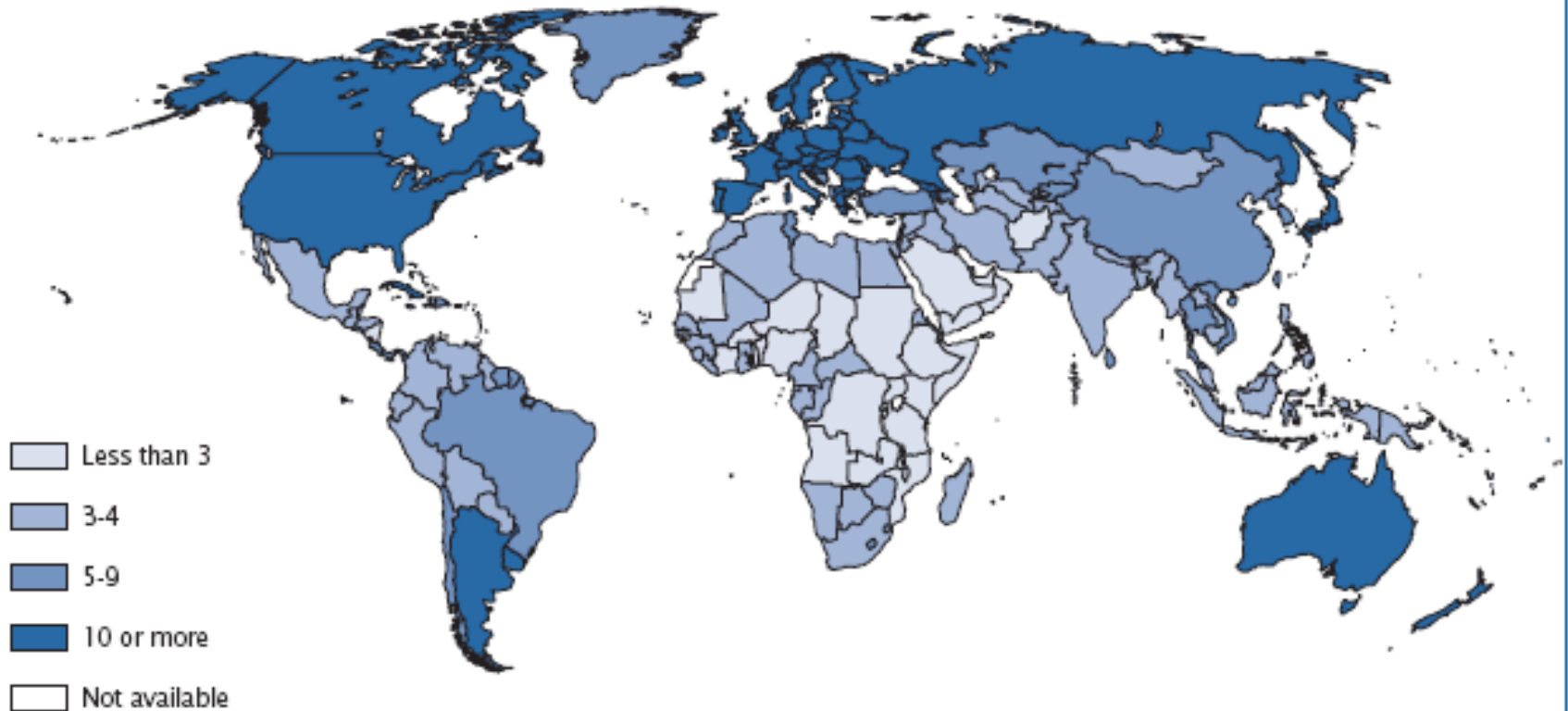


Source: U.S. Census Bureau, International Programs Center, International Data Base and unpublished tables.

Figure 37.

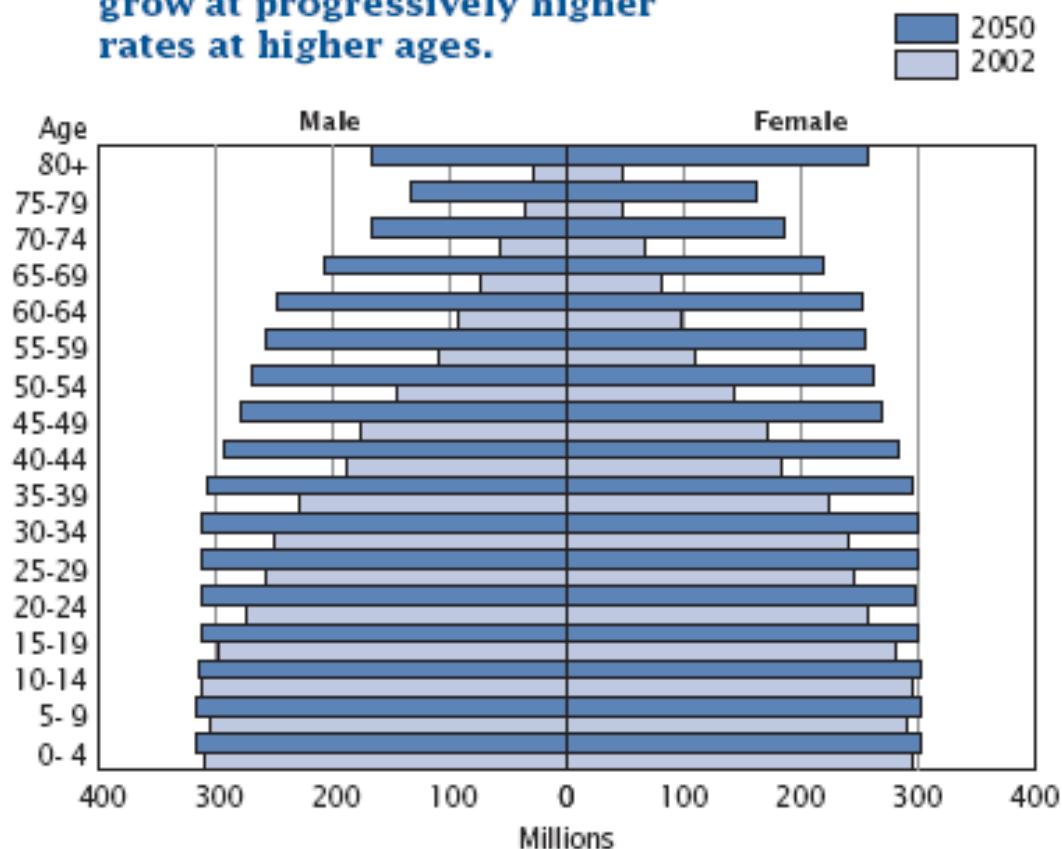
**Elderly Population (Ages 65+) as a Percent of the Total Population by Country: 2002**

**In 2002, the relative size of the elderly population was largest in the Developed World and Eastern Europe and smallest in Sub-Saharan Africa.**



Source: U.S. Census Bureau, International Programs Center, International Data Base and unpublished tables.

Figure 40.  
**Pyramids of Global Population: 2002 and 2050**  
**The globe's population is expected to**  
**grow at progressively higher**  
**rates at higher ages.**



Source: U.S. Census Bureau, International Programs Center, International Data Base.

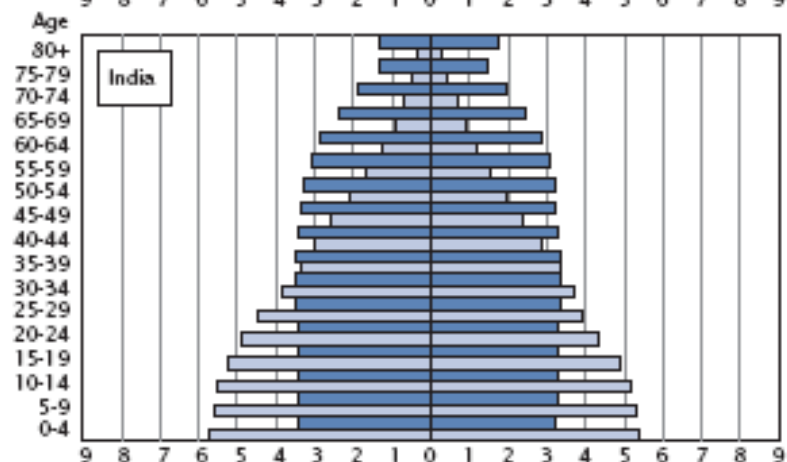
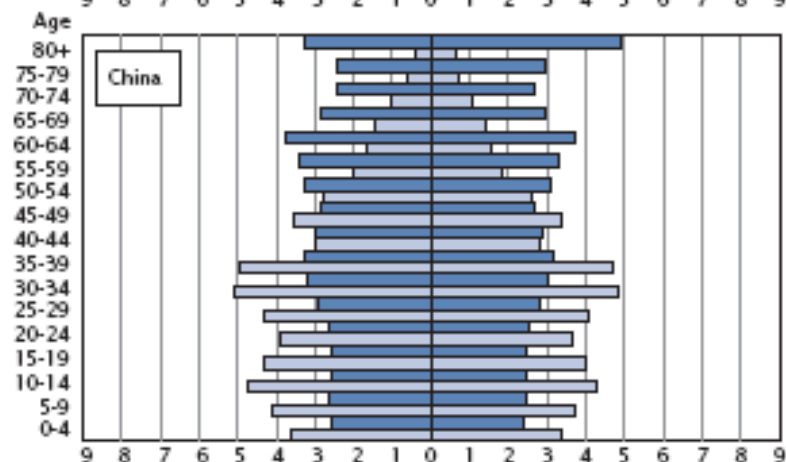
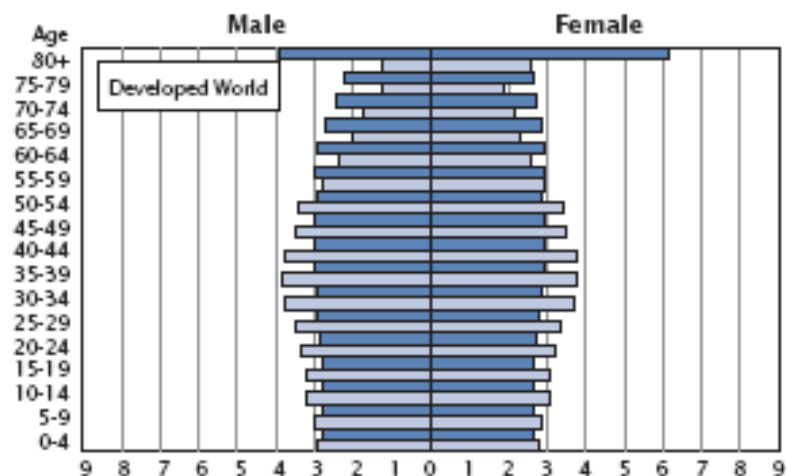
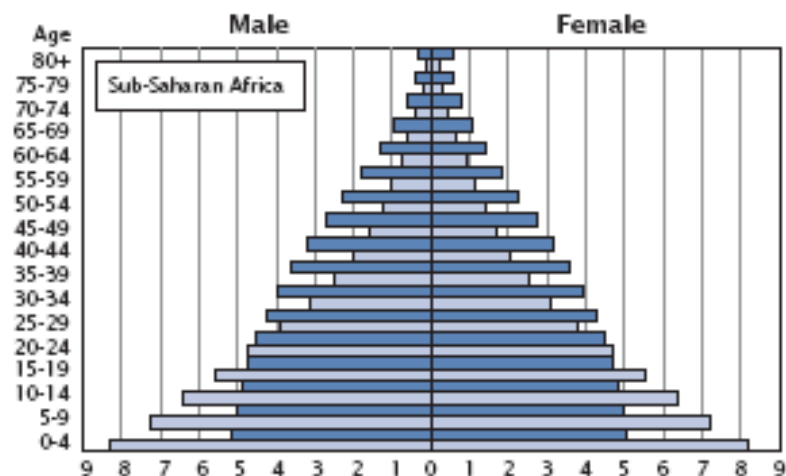


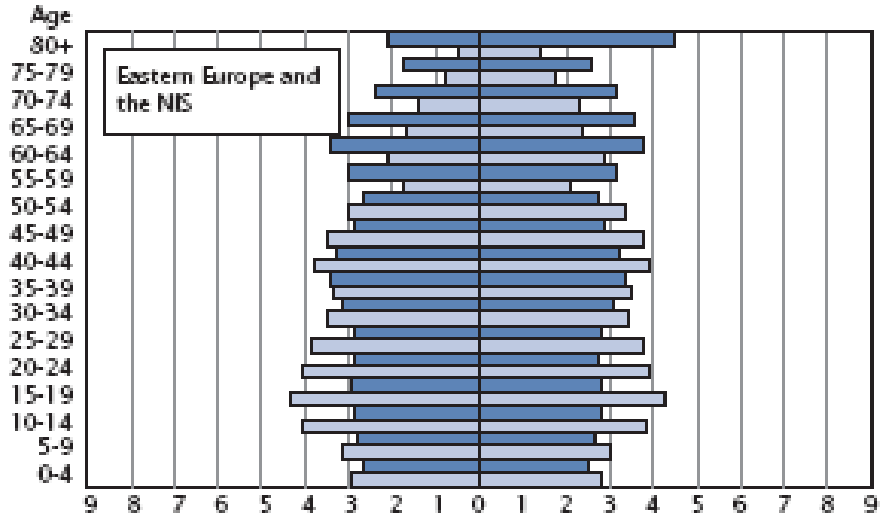
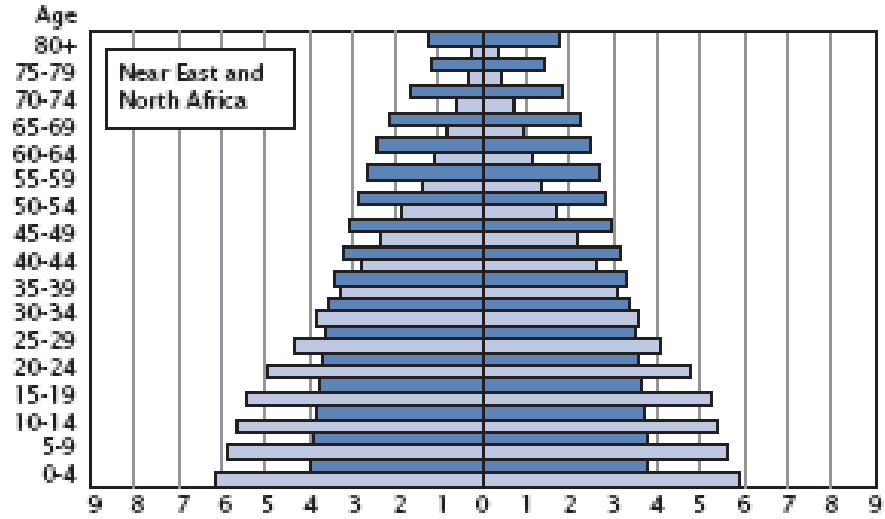
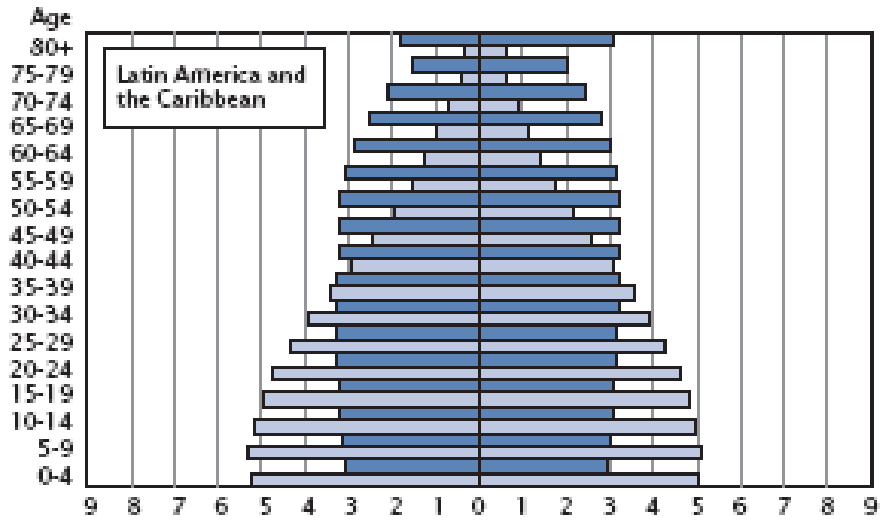
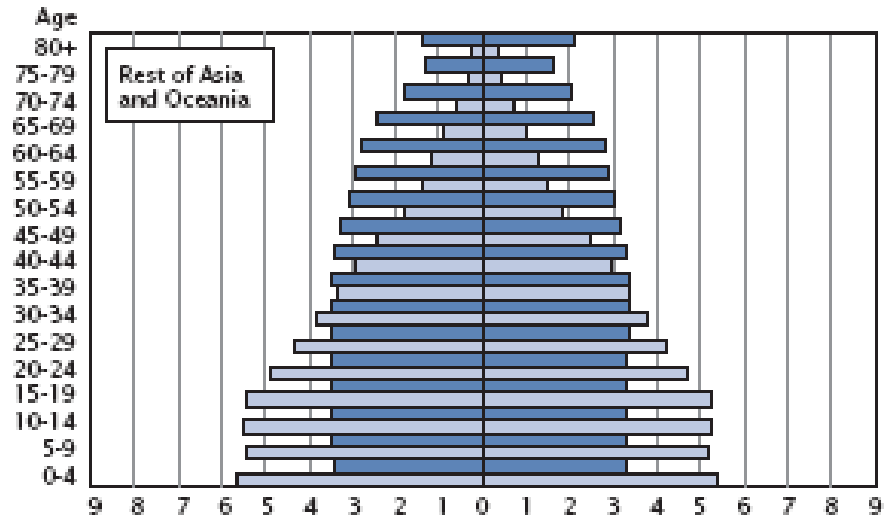
Figure 41.

**Population Pyramids for Regions and Selected Countries: 2002 and 2050**

**In 2050, the elderly are expected to be a substantially larger part of national and regional populations.**

2050  
2002





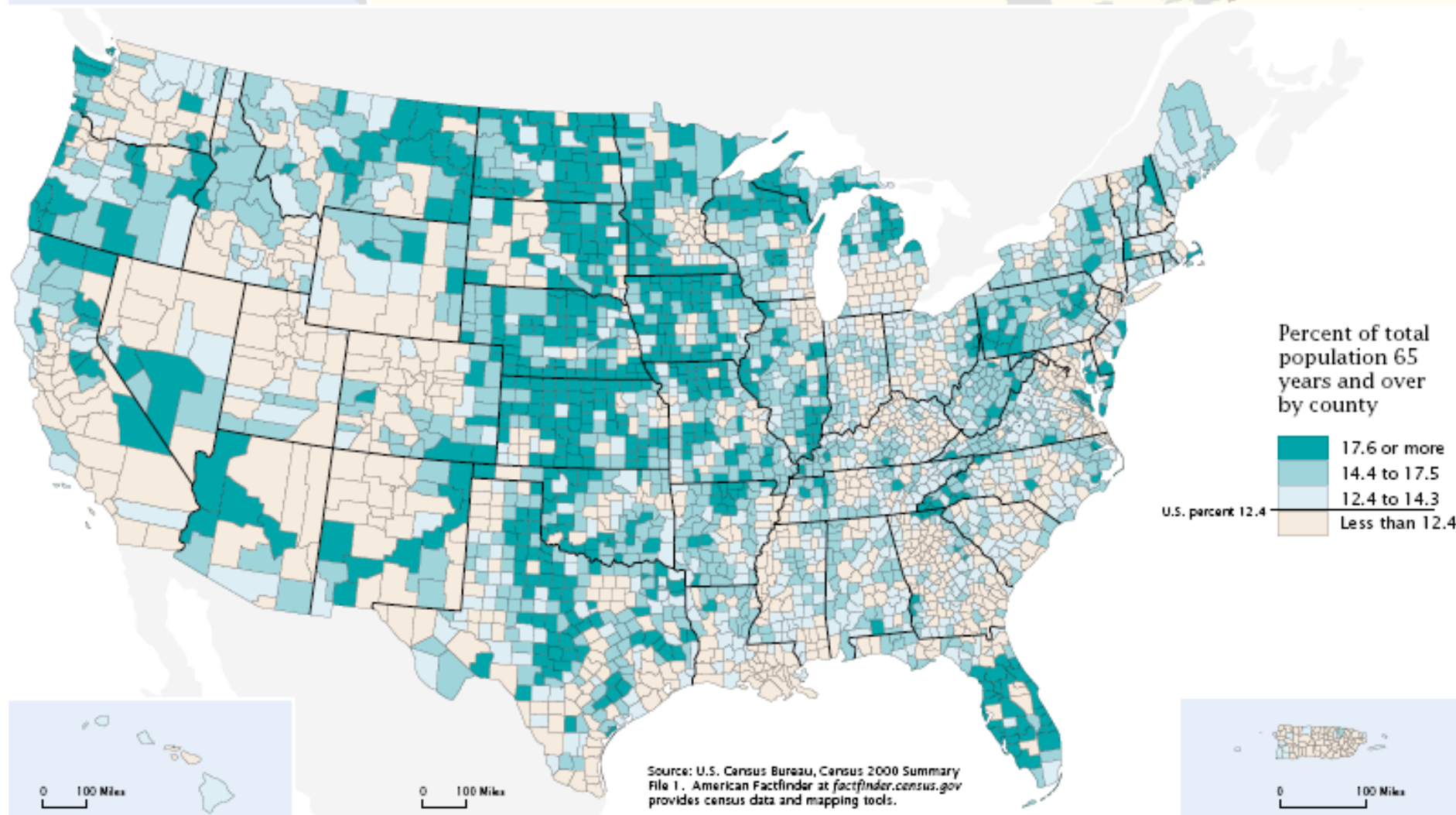
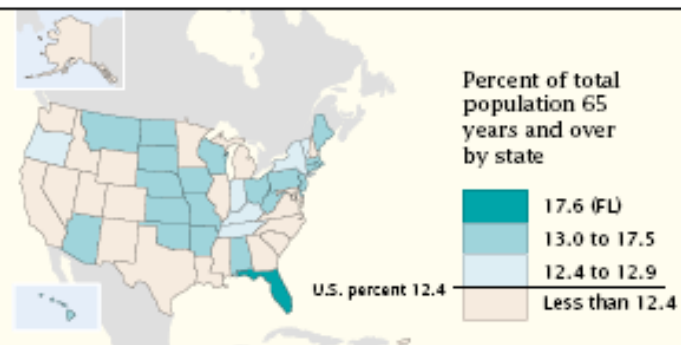
Percent of total population

Percent of total population

Source: U.S. Census Bureau, International Programs Center, International Data Base.

### Figure 3. Percent 65 Years and Over: 2000

(For information on confidentiality protection, nonsampling error, and definitions, see [www.census.gov/prod/cen2000/doc/sf1.pdf](http://www.census.gov/prod/cen2000/doc/sf1.pdf))

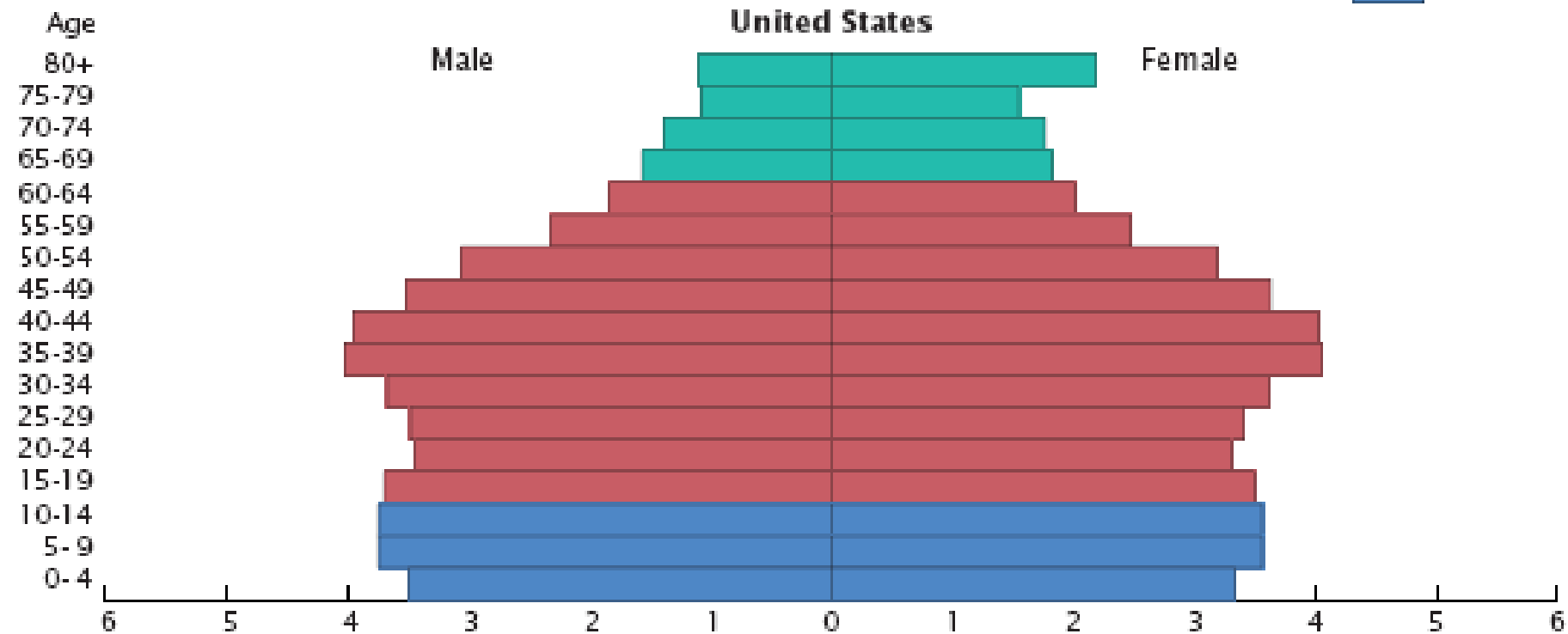


Source: U.S. Census Bureau, Census 2000 Summary File 1, American Factfinder at [factfinder.census.gov](http://factfinder.census.gov) provides census data and mapping tools.

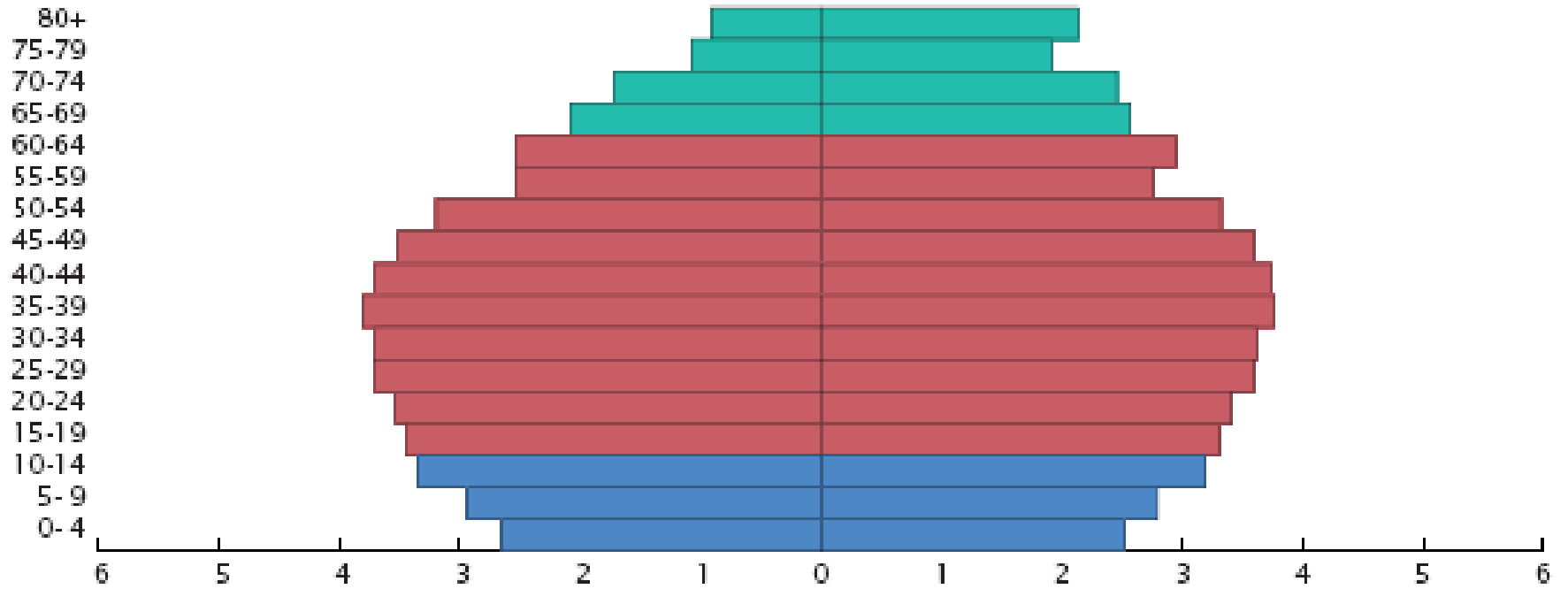
Figure 5.

## Percentage Distribution of Population by Age and Sex: 2000

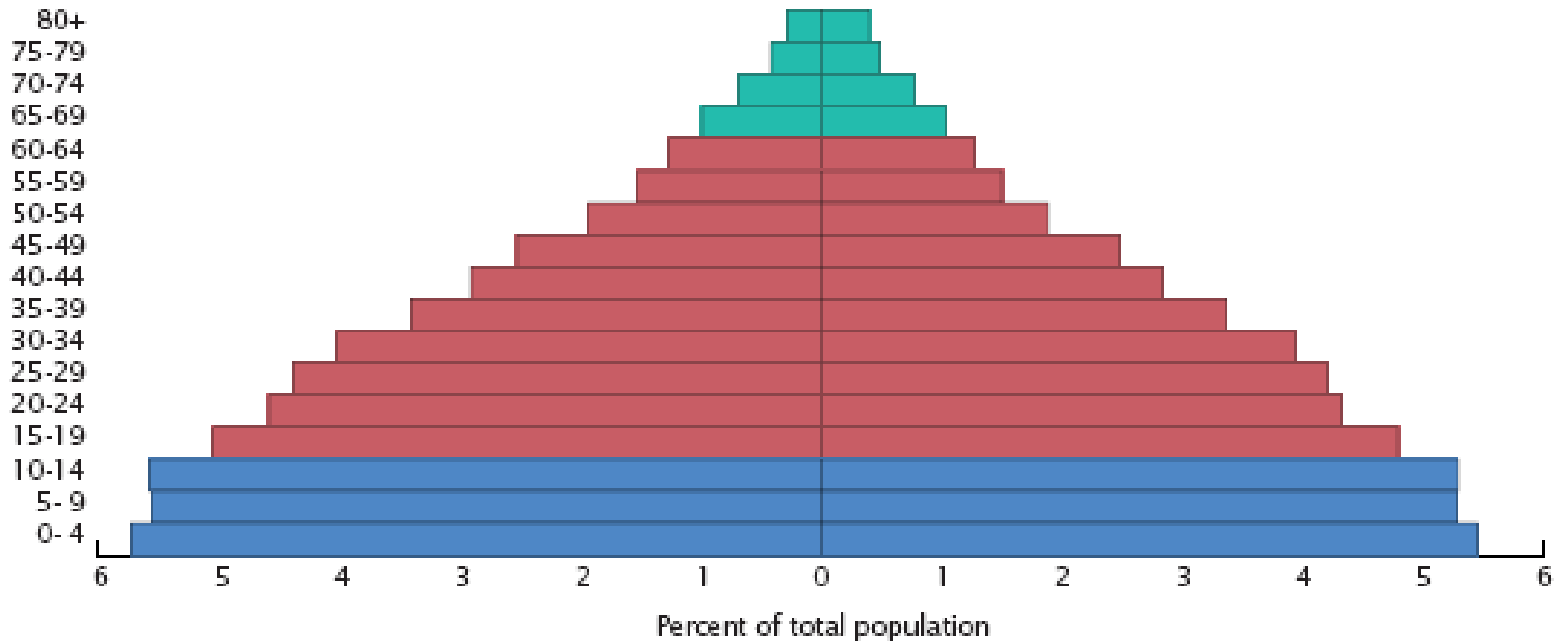
For information on confidentiality protection, nonsampling error, and definitions, see [www.census.gov/prod/cen2000/doc/sf1.pdf](http://www.census.gov/prod/cen2000/doc/sf1.pdf)



### Other more developed countries



### Less developed countries



Sources: U.S. Census Bureau, International Data Base; Census 2000 Summary File 1.

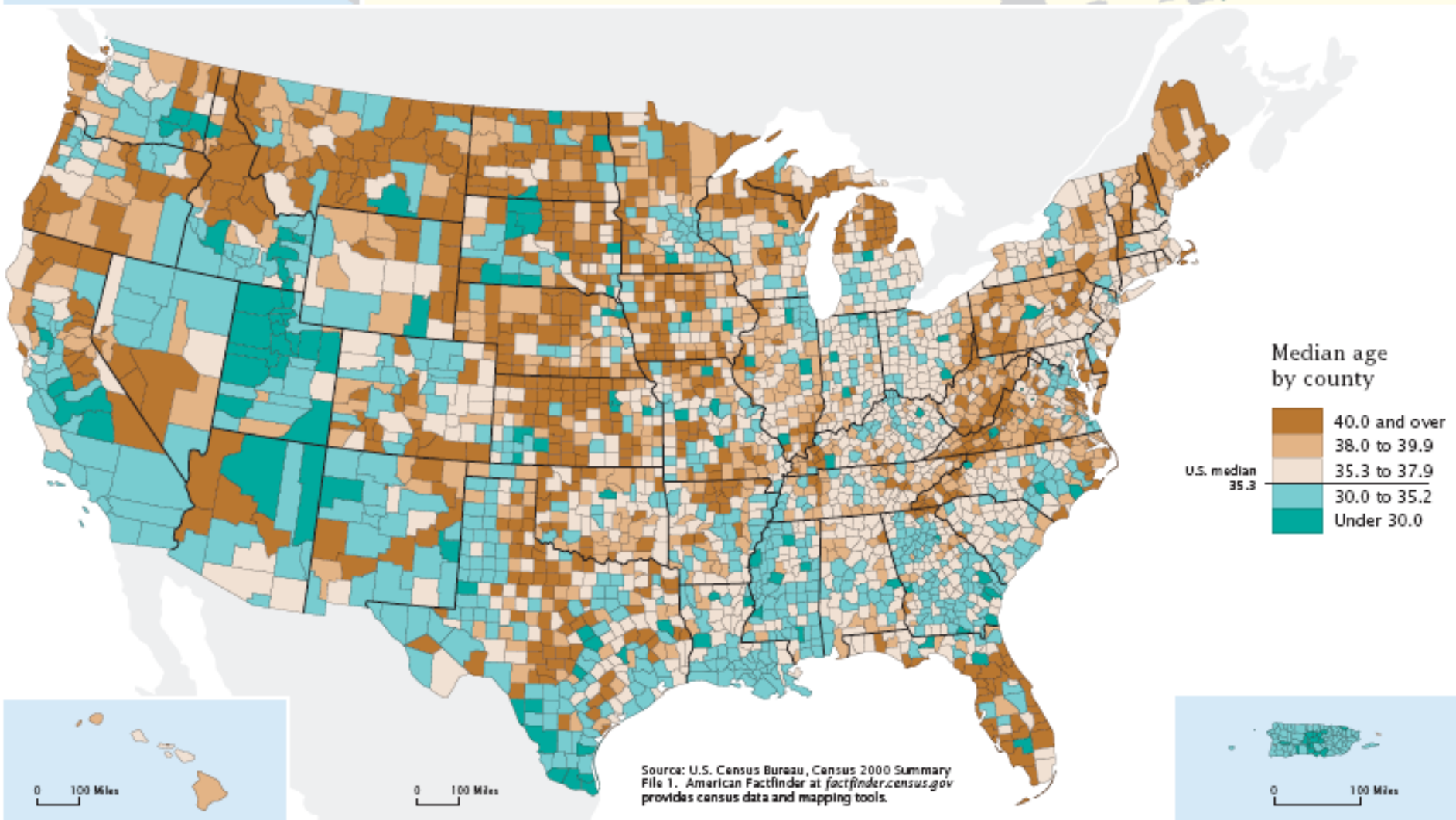
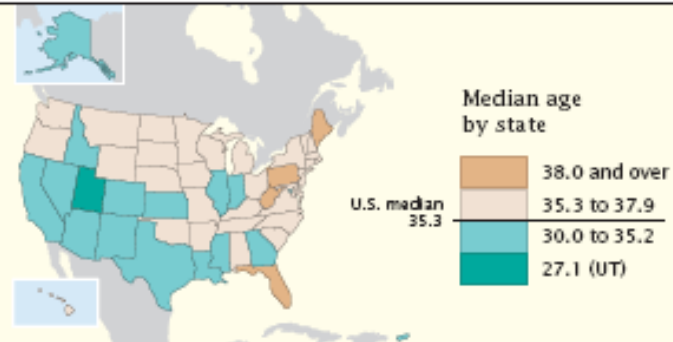
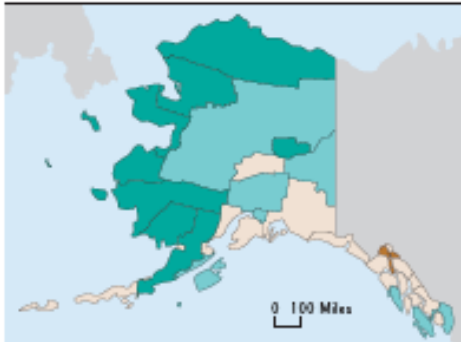
## 1.výpočet *průměrného věku* (používáme váženého aritmetického průměru)

$$\bar{x} = \frac{\sum_{x=0}^{\omega-1} (x + 0,5) P_x}{\sum_{x=0}^{\omega-1} P_x}$$

, kde  
 $x$  = věk ,  $\omega$  = nejvyšší věk v populaci, kdy už nikdo nežije,  
 $P_x$   
= počet osob ve věku  $x$

## Figure 6. Median Age: 2000

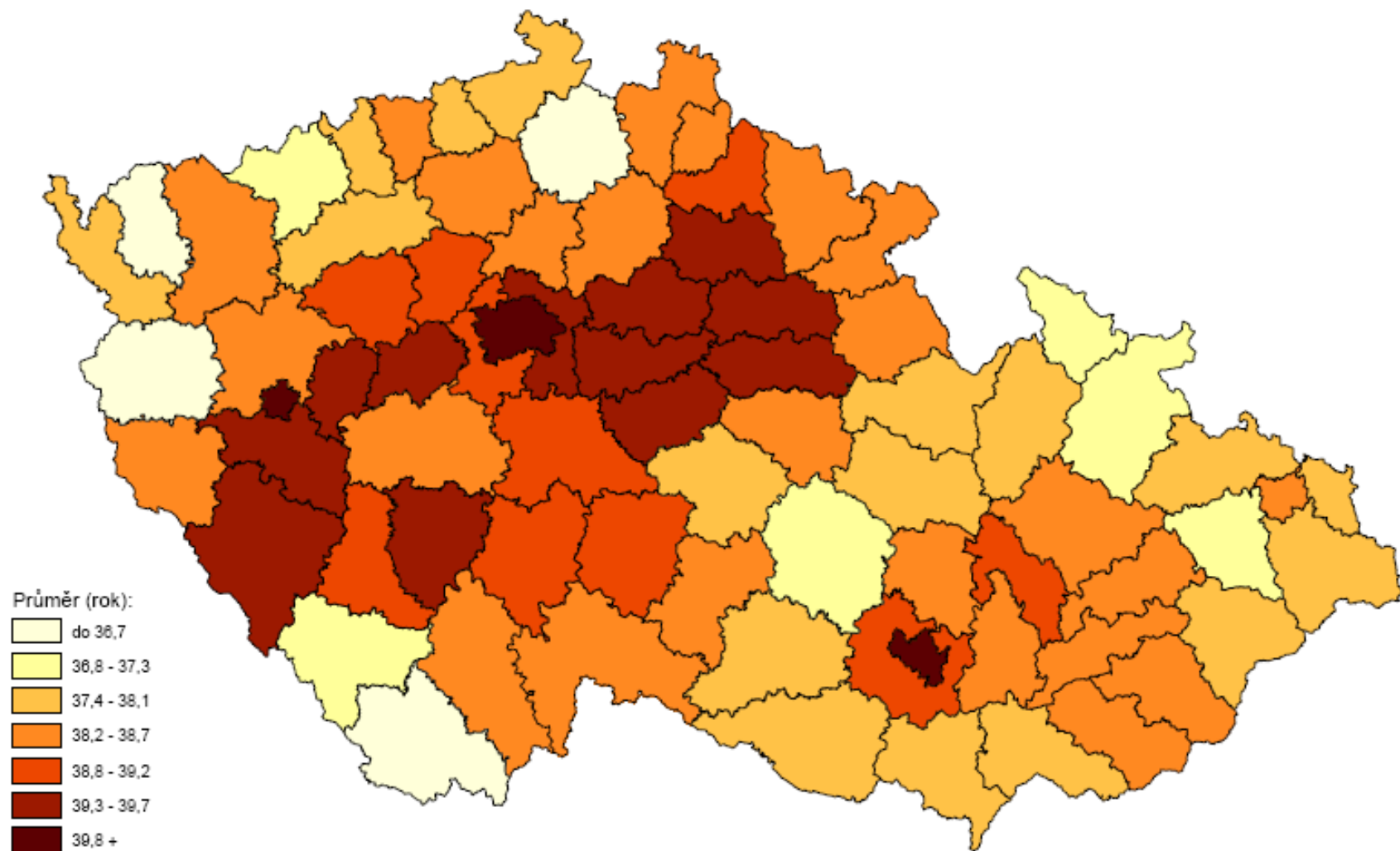
(For information on confidentiality protection, nonsampling error, and definitions, see [www.census.gov/prod/cen2000/doc/sf1.pdf](http://www.census.gov/prod/cen2000/doc/sf1.pdf))



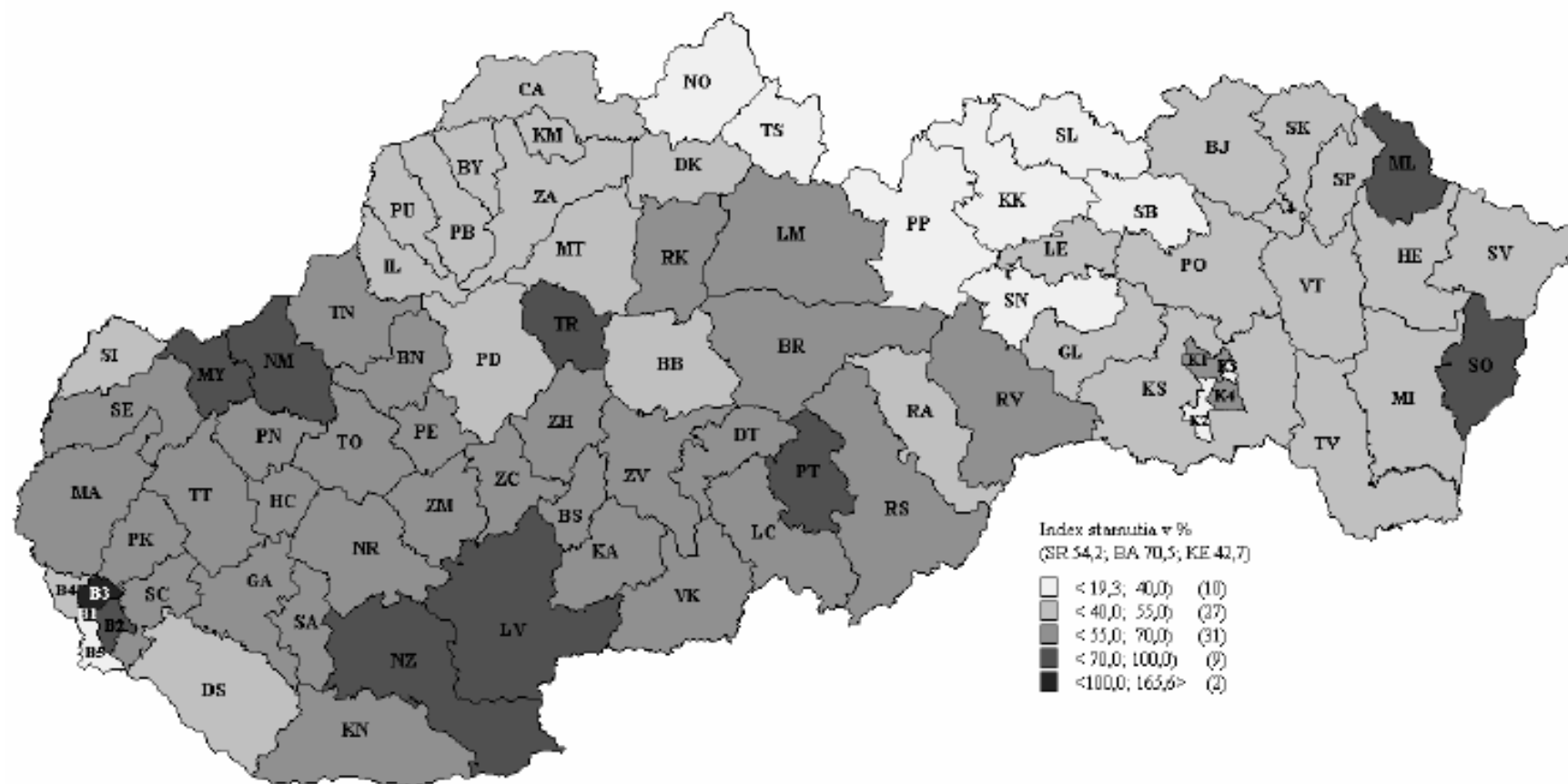
Source: U.S. Census Bureau, Census 2000 Summary File 1. American Factfinder at [factfinder.census.gov](http://factfinder.census.gov) provides census data and mapping tools.



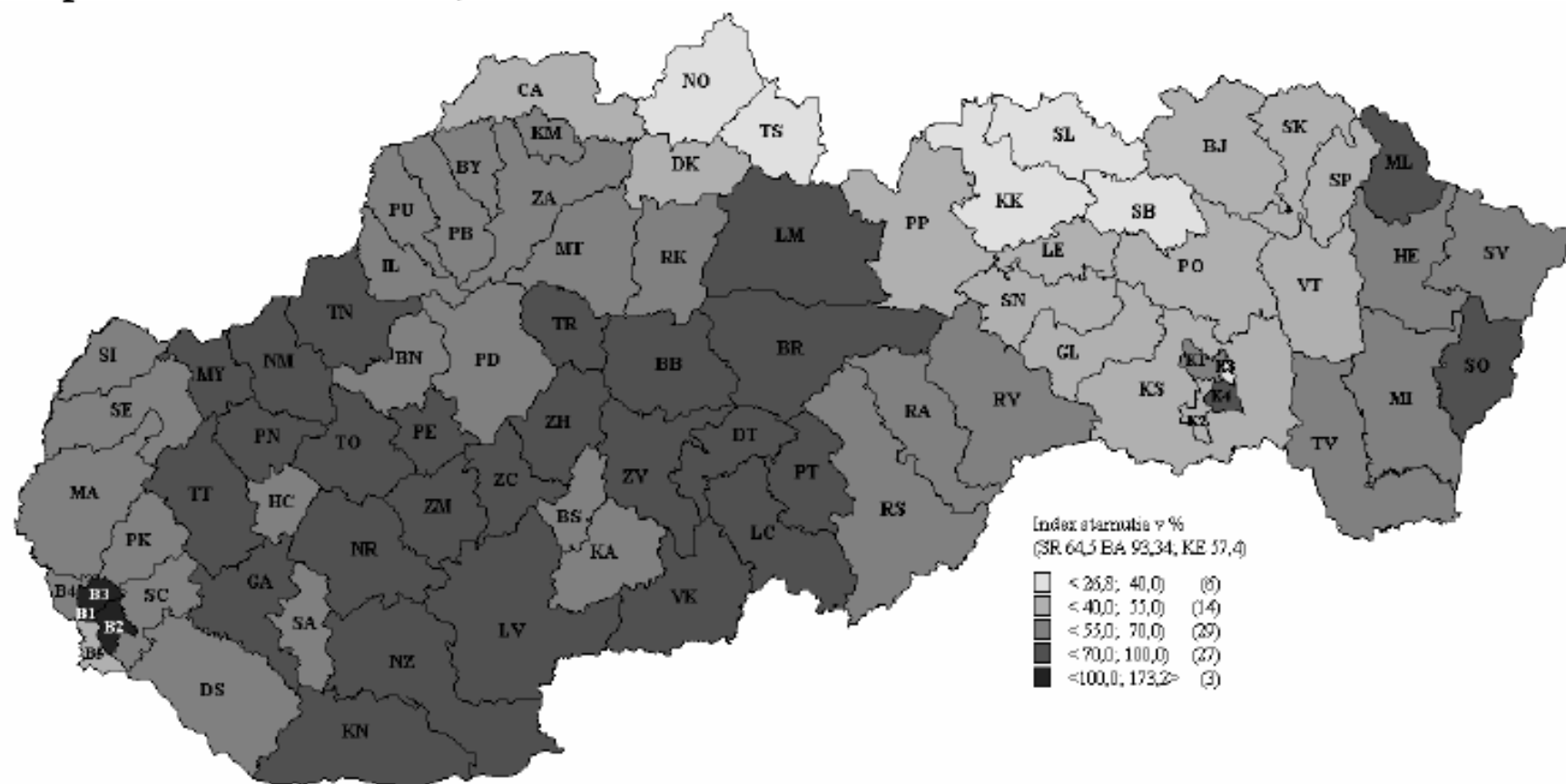
### Průměrný věk obyvatelstva k 1. 3. 2001



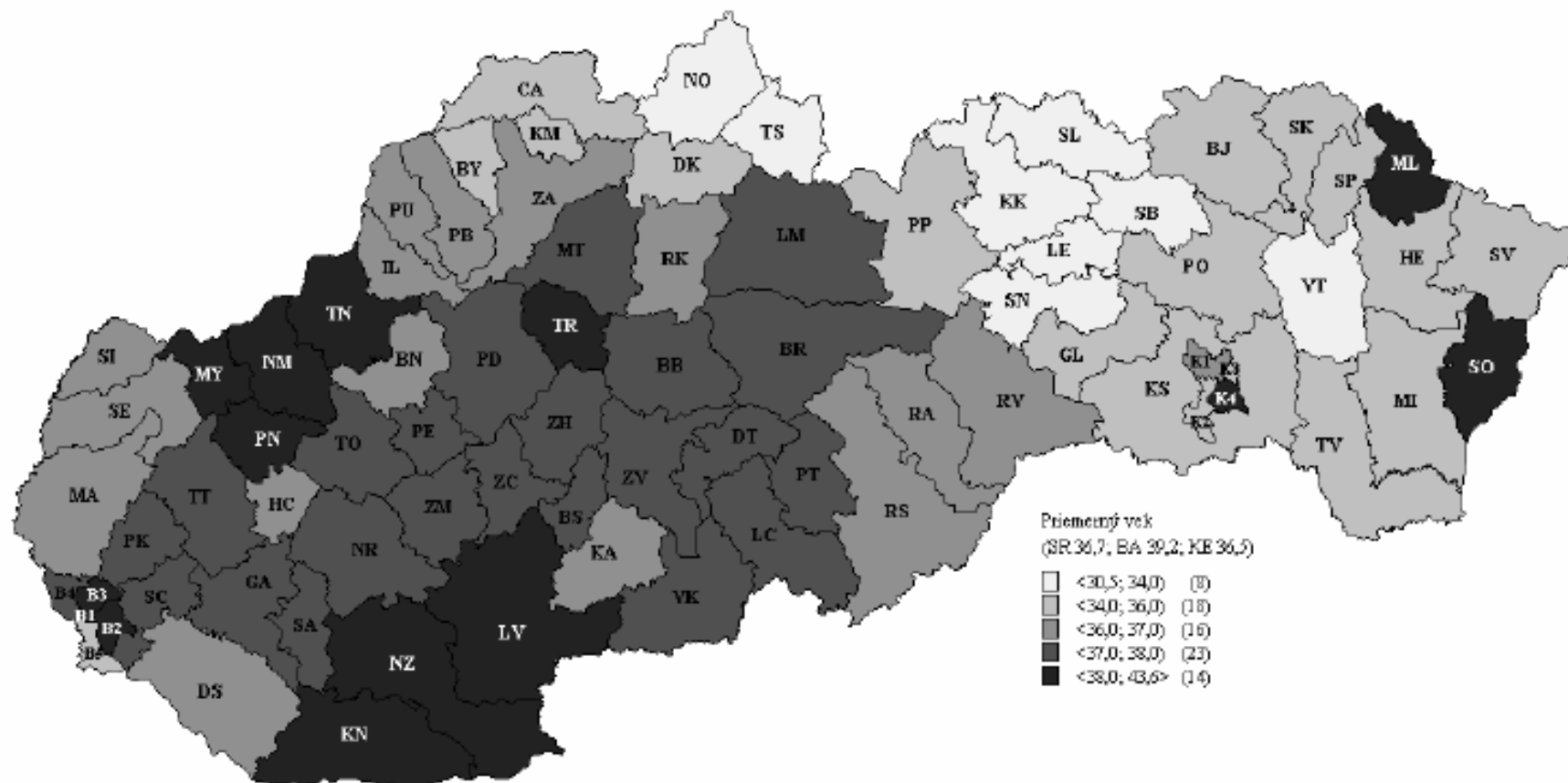
Mapa 8.1 Index starnutia, 1996-2000



Mapa 8.2 Index starnutia, 2001-2005



Mapa 8.4 Priemerný vek v okresoch SR, 2001-2005

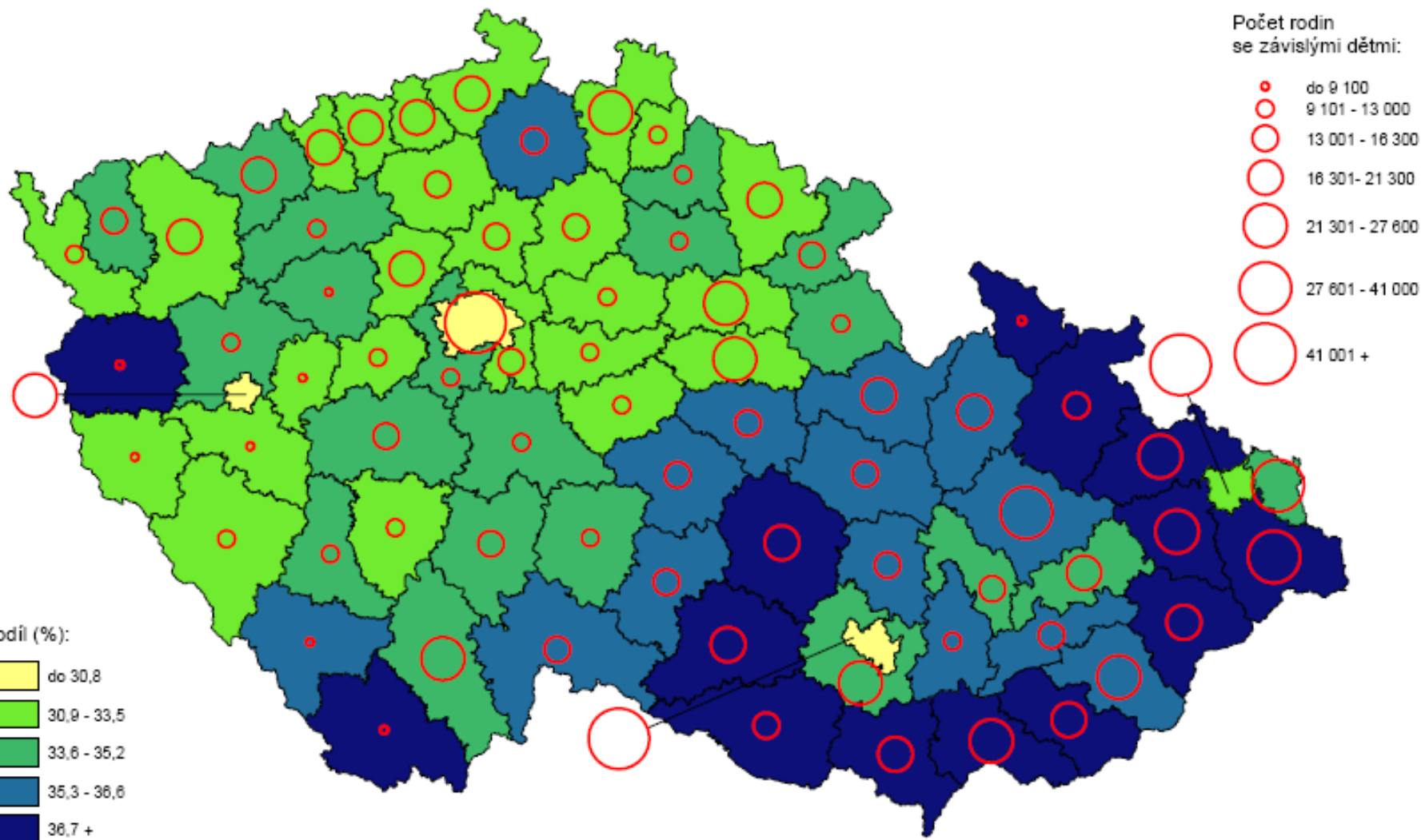


# Další diferenciacie obyvateľstva

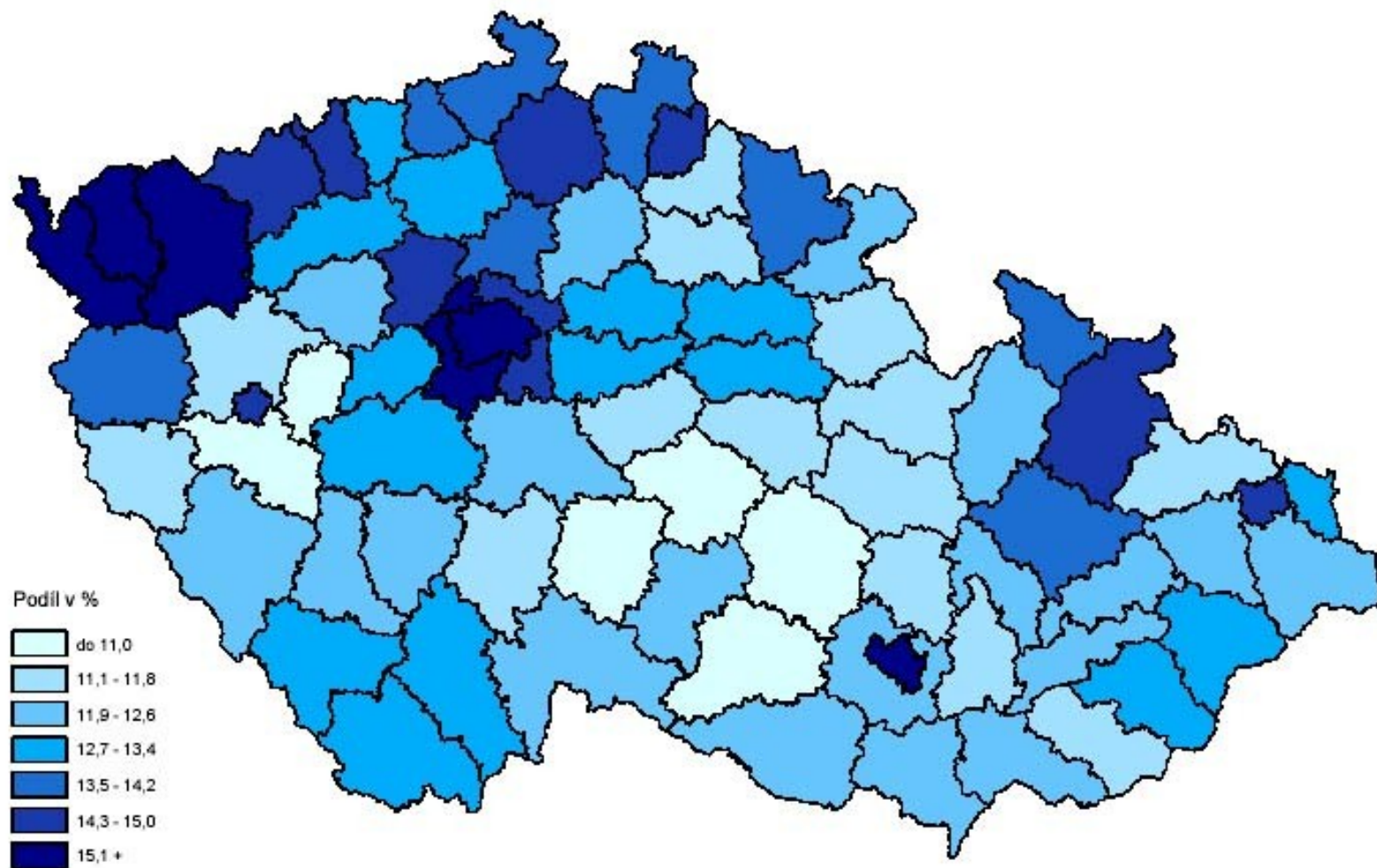
- 1. Rodina a domácnosť**
- 2. Rasová, etnická, národnostní a jazyková diferenciacie obyvateľstva**
- 3. Ekonomická a sociálne triední diferenciacie obyvateľstva**
- 4. Diferenciacie obyvateľstva podľa úrovne vzdelání**
- 5. Diferenciacie obyvateľstva podľa náboženského vyznání**

# **Rodina a domácnost**

# Podíl rodin se závislými dětmi z celkového počtu censových domácností k 1. 3. 2001

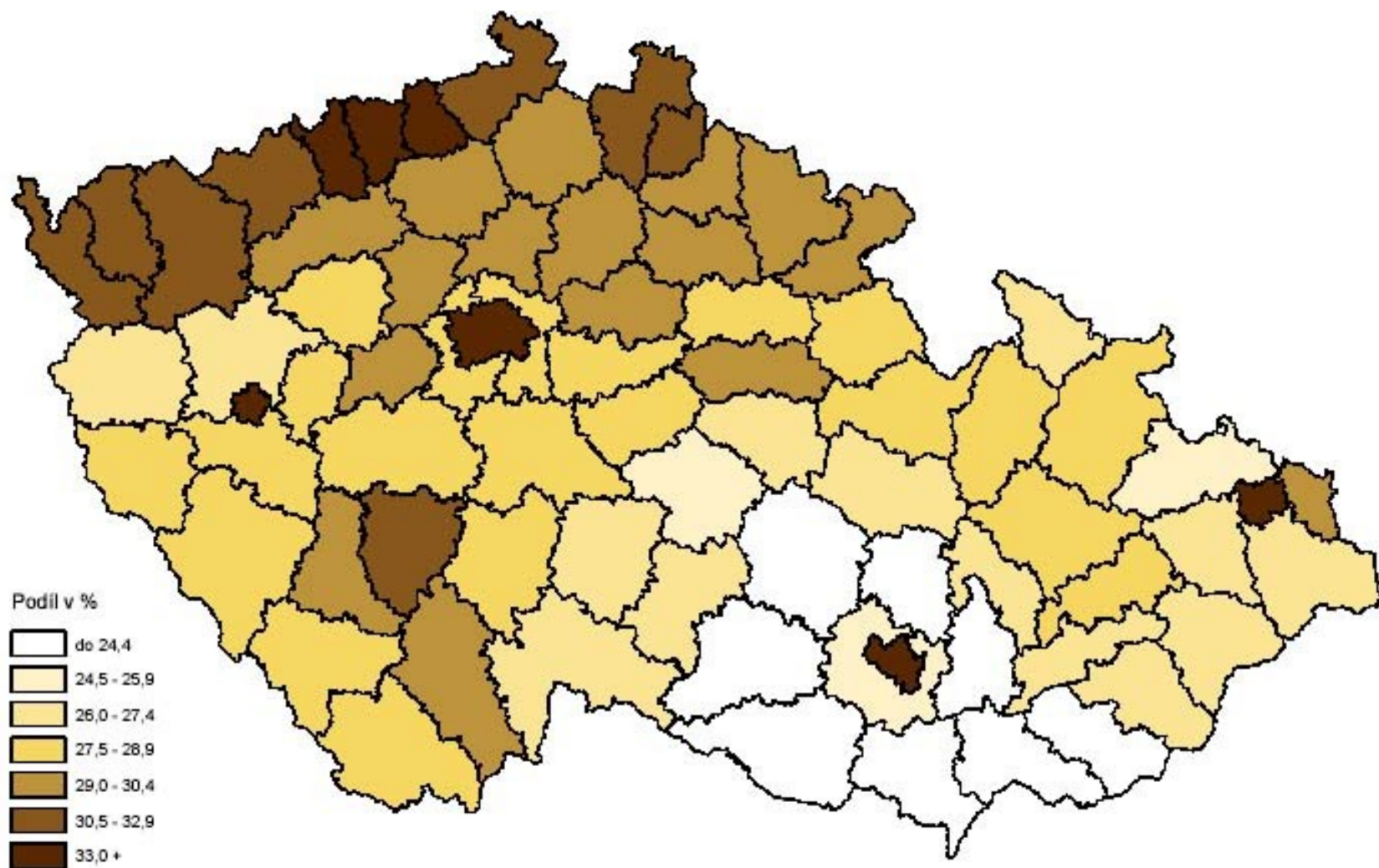


## Podíl neúplných rodin z úhrnu domácností - SLDB 2001





## Podíl domácnosti jednotlivců z úhrnu domácností - SLDB 2001



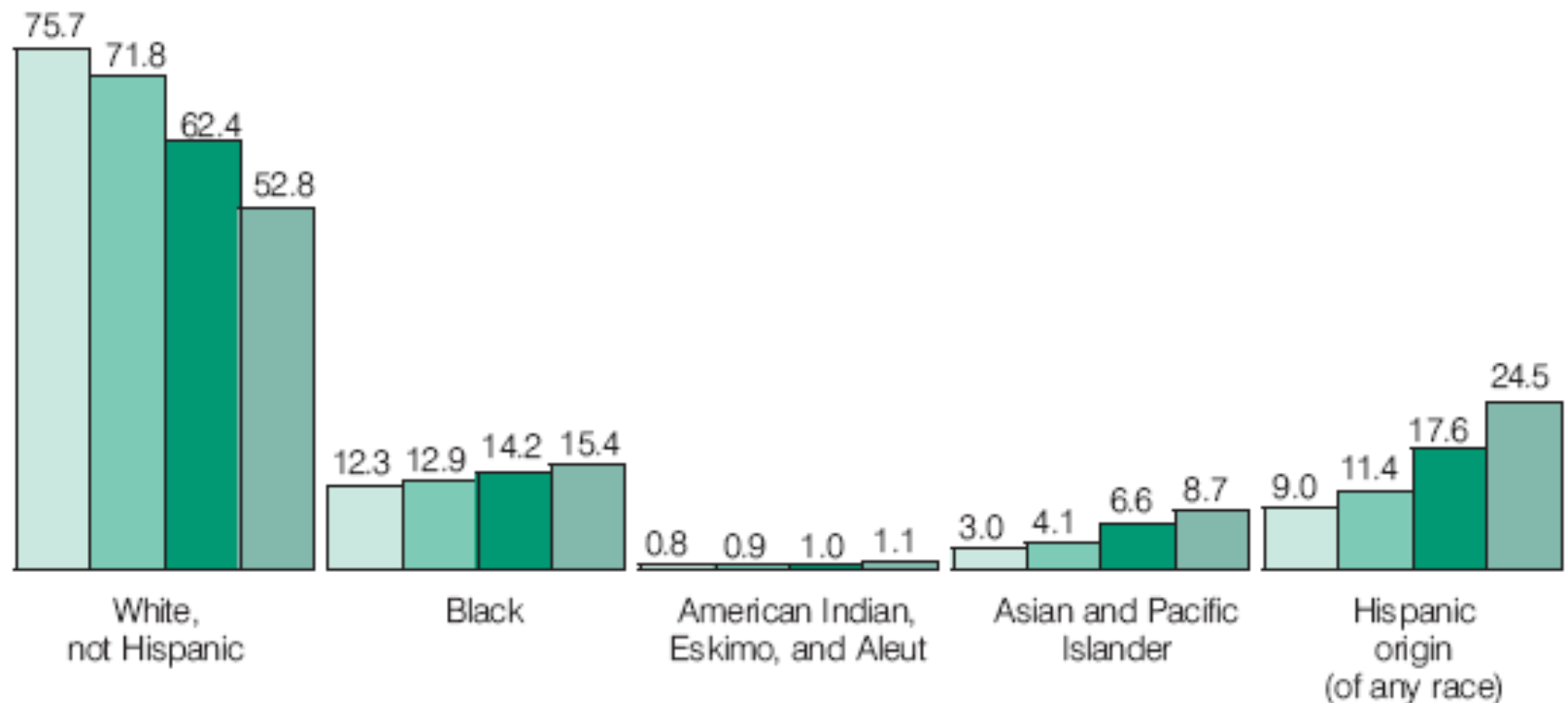
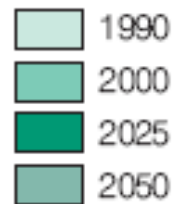
# Rasová, etnická, národnostní a jazyková diferenciacie obyvateľstva

Rasové útvary	Počet obyvateľ (v mil.)	Podíl (v %)
Velké rasy		
- Europoidní	1997	42,9
- Mongoloidní	890	19,1
- Ekvatoriální	340	7,3
Smíšené a přechodné formy		
- mezi europoidní a americkou	146	3,1
- mezi europoidní a asijskou	51	1,1
- mezi europoidní a negroidní	422	9,0
- mezi mongoloidní a australoidní	802	17,2
Ostatní rasové útvary	12	0,3
Celkem	4660	100,0

Figure 2-1.

**Percent of the Population, by Race and Hispanic Origin: 1990, 2000, 2025, and 2050**

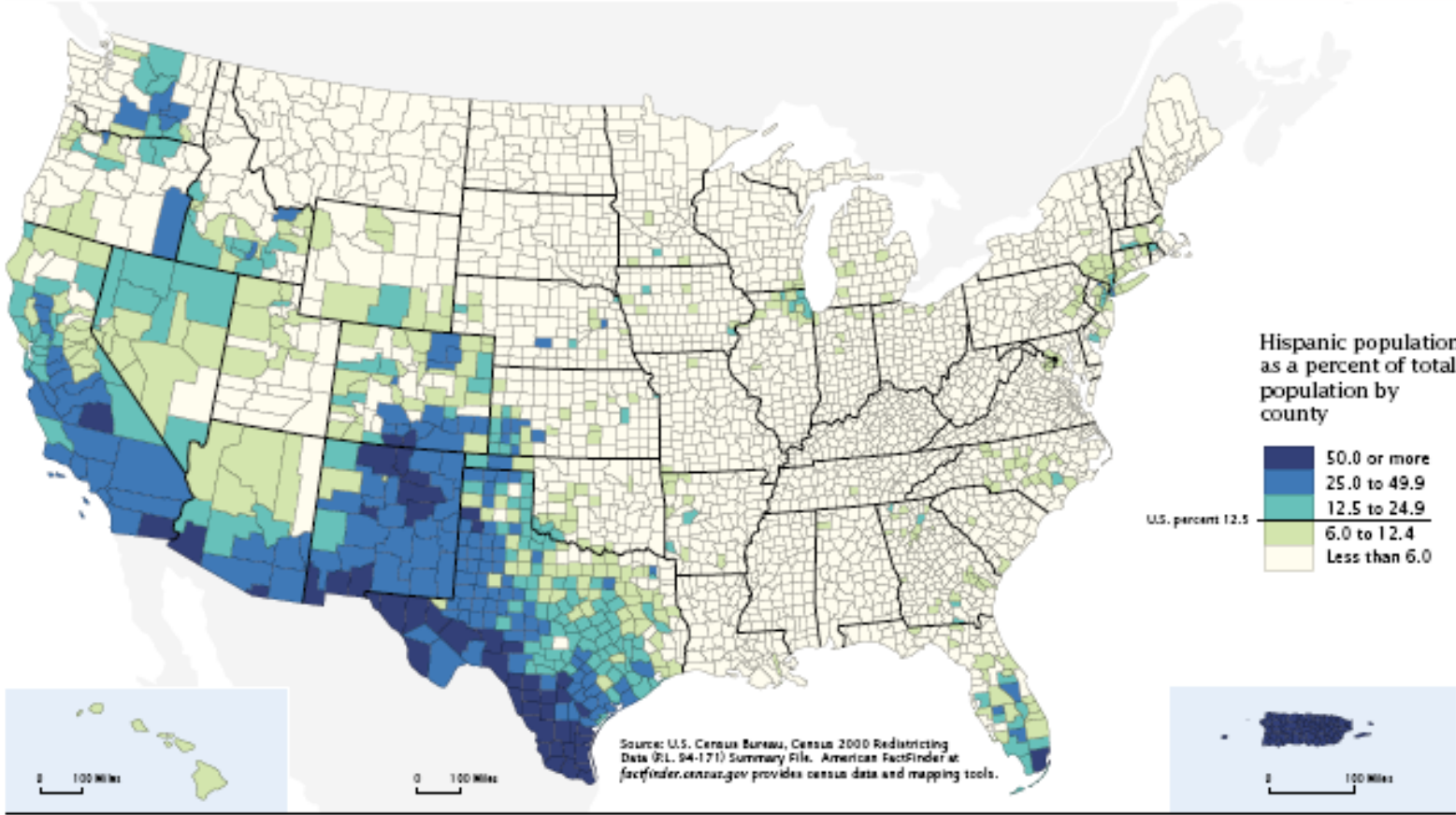
(Middle-series projections)

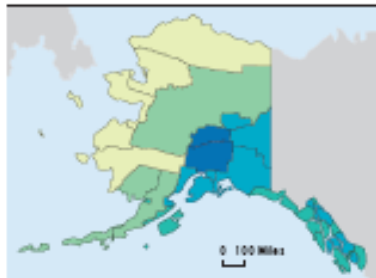


Source: U.S. Bureau of the Census, decennial census and population projections.

### Figure 3. Percent Hispanic: 2000

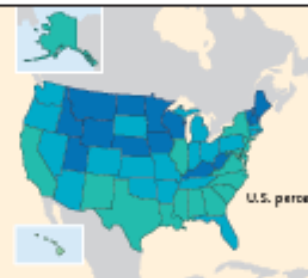
(For information on confidentiality protection, nonsampling error, and definitions, see [www.census.gov/prod/cen2000/doc/pl94-171.pdf](http://www.census.gov/prod/cen2000/doc/pl94-171.pdf))



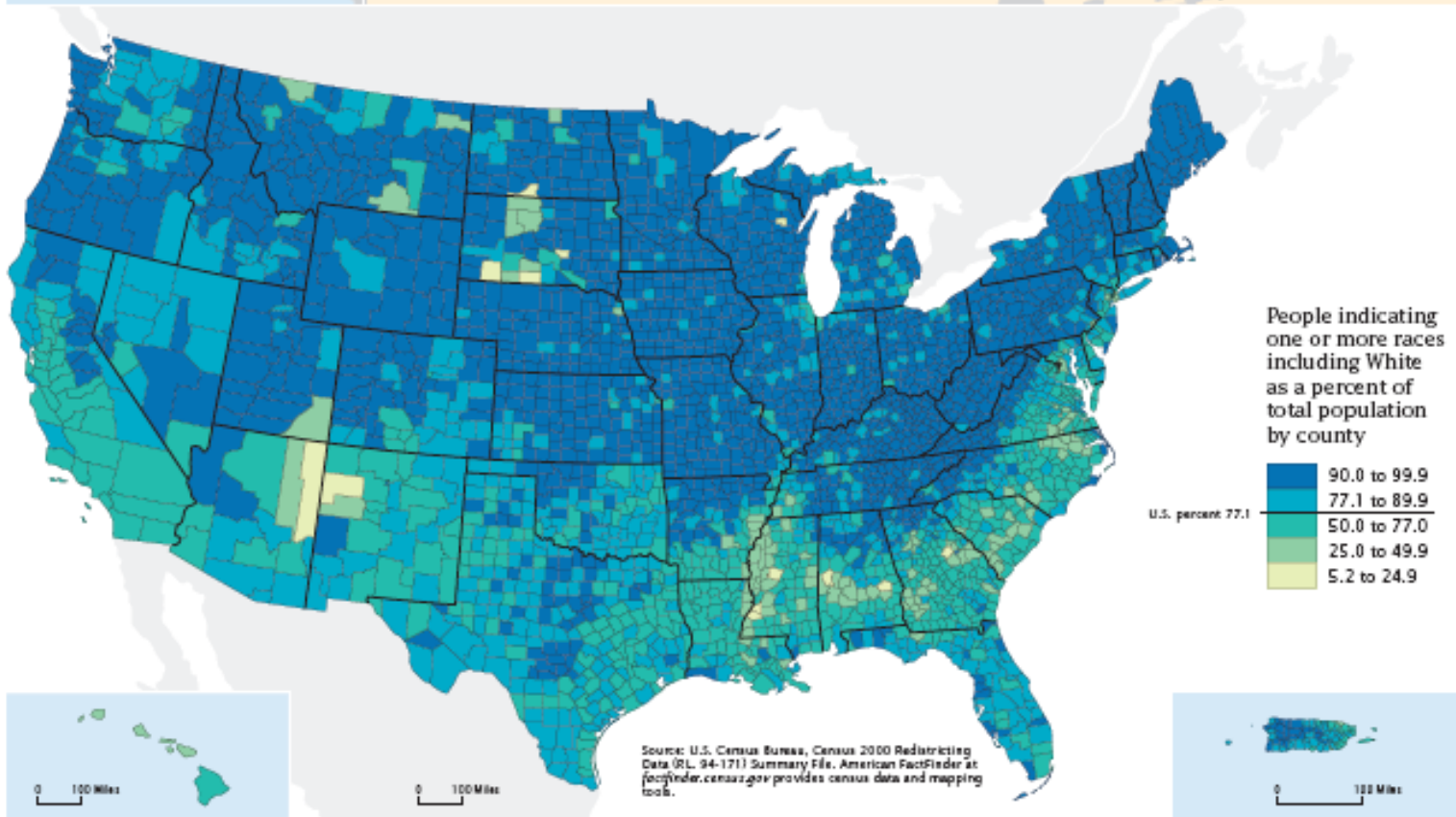
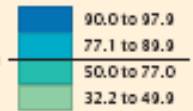


### Figure 3. Percent White Alone or In Combination: 2000

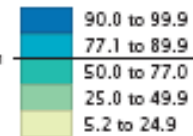
(For information on confidentiality protection, nonsampling error, and definitions, see [www.census.gov/prod/cen2000/doc/p04-171.pdf](http://www.census.gov/prod/cen2000/doc/p04-171.pdf))



People indicating one or more races including White as a percent of total population by state



People indicating one or more races including White as a percent of total population by county

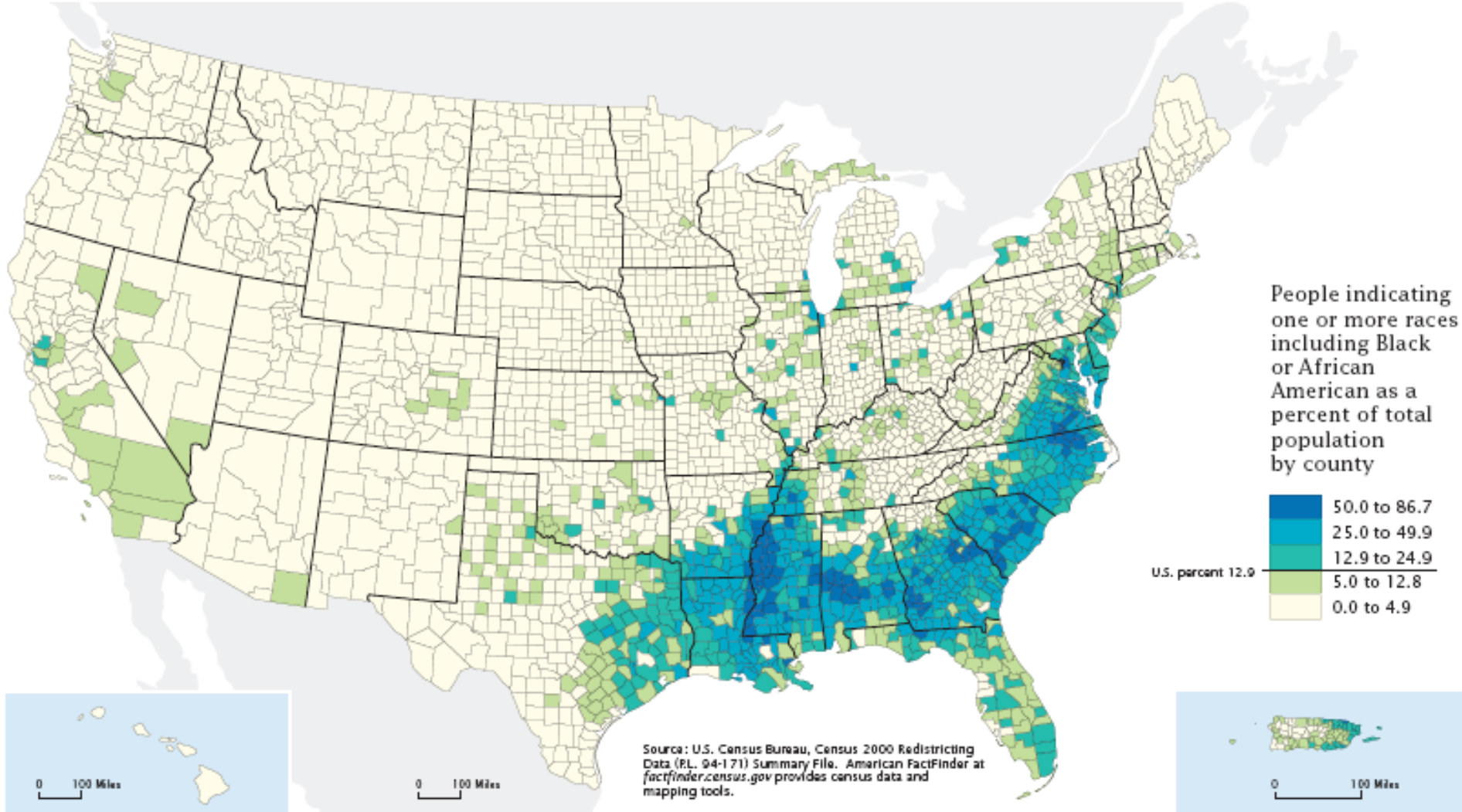
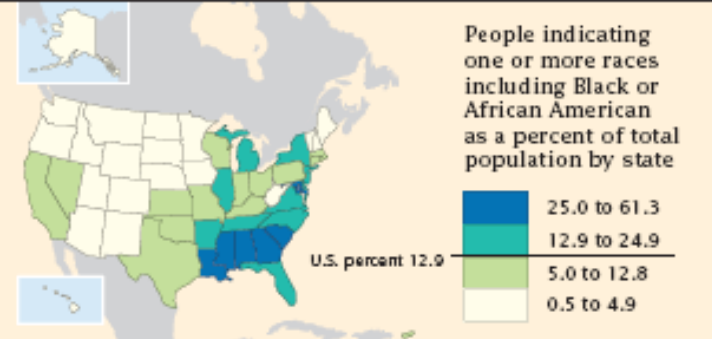


U.S. percent 77.1



Figure 3.  
**Percent Black or African American Alone or In Combination: 2000**

(For information on confidentiality protection, nonsampling error, and definitions, see [www.census.gov/prod/cen2000/doc/pl04-171.pdf](http://www.census.gov/prod/cen2000/doc/pl04-171.pdf))



Source: U.S. Census Bureau, Census 2000 Redistricting Data (RL 94-171) Summary File. American FactFinder at [factfinder.census.gov](http://factfinder.census.gov) provides census data and mapping tools.

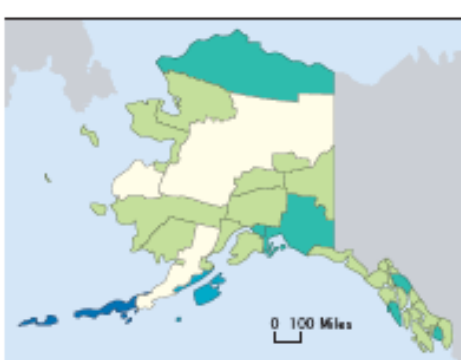
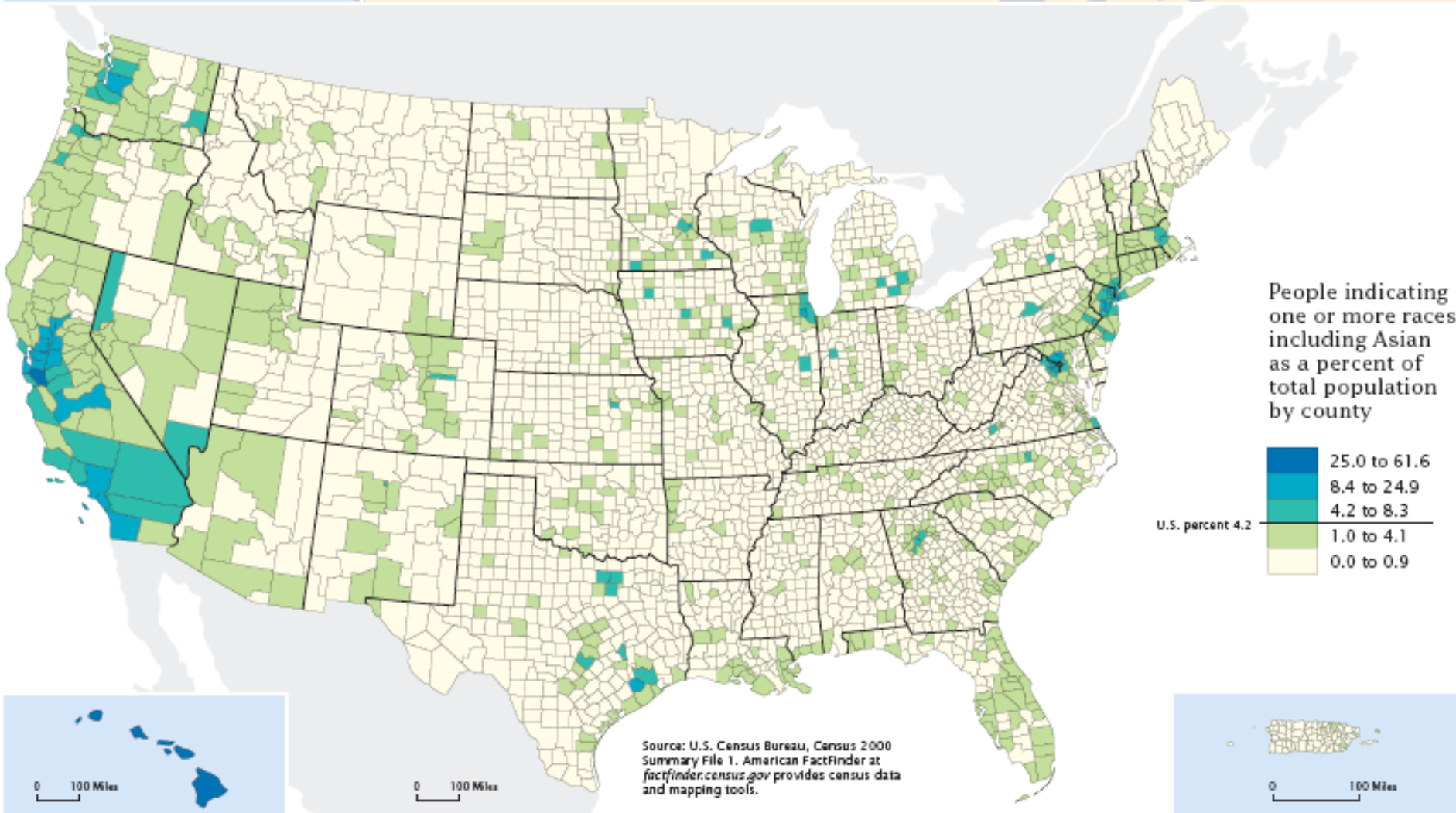
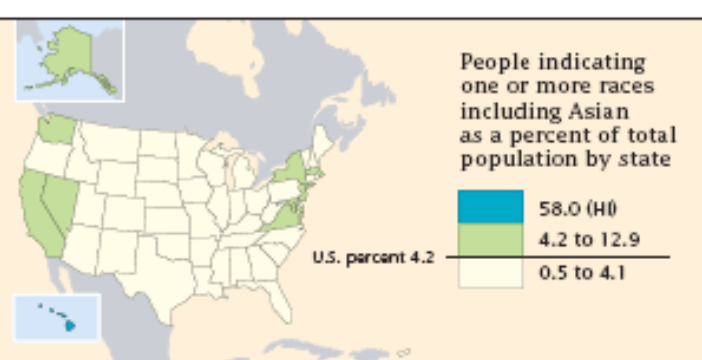


Figure 3.  
**Percent Asian Alone or  
 In Combination: 2000**

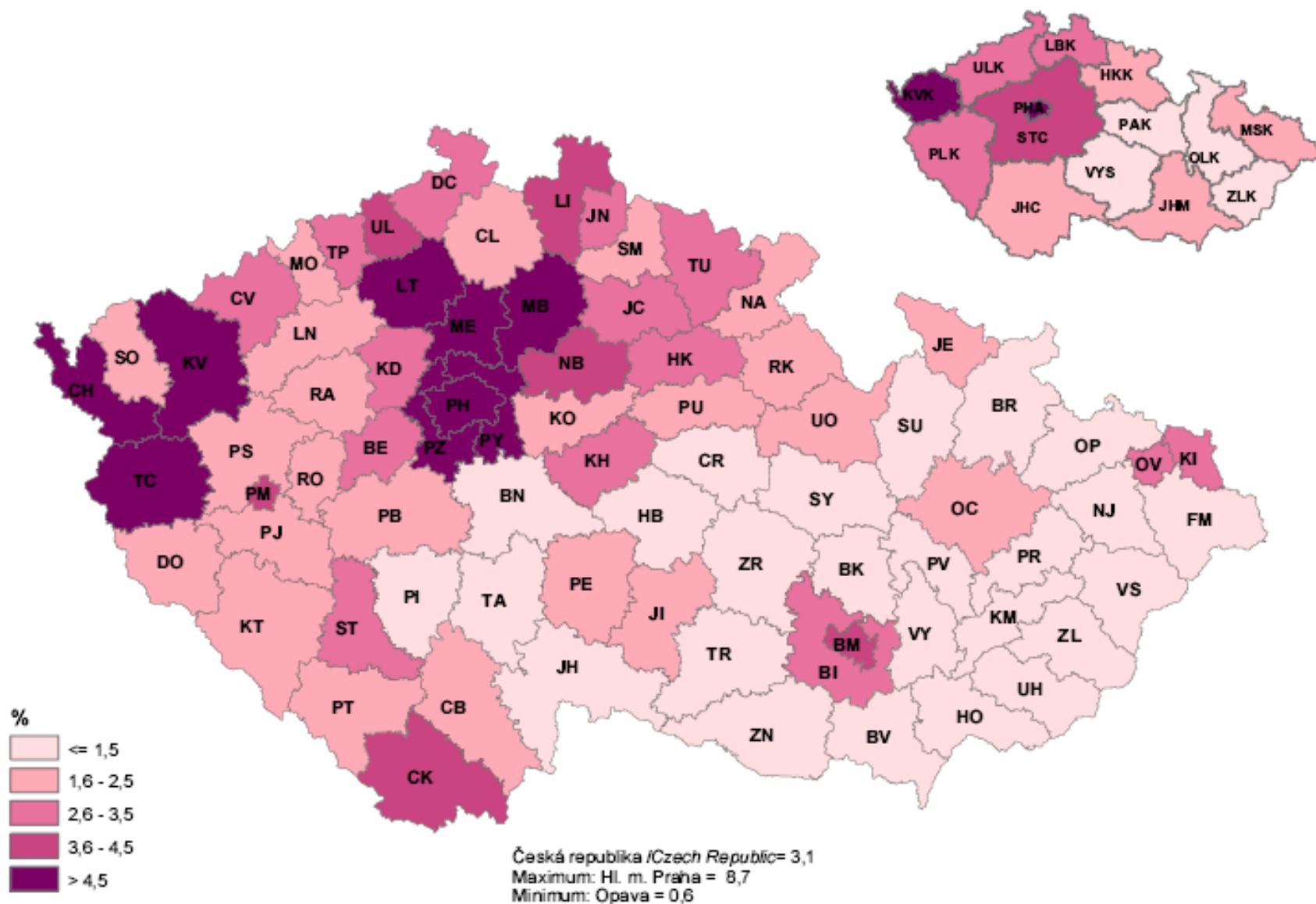
(For information on confidentiality protection, nonsampling error, and definitions, see [www.census.gov/prod/cen2000/doc/sf1.pdf](http://www.census.gov/prod/cen2000/doc/sf1.pdf))



Source: U.S. Census Bureau, Census 2000 Summary File 1. American FactFinder at [factfinder.census.gov](http://factfinder.census.gov) provides census data and mapping tools.

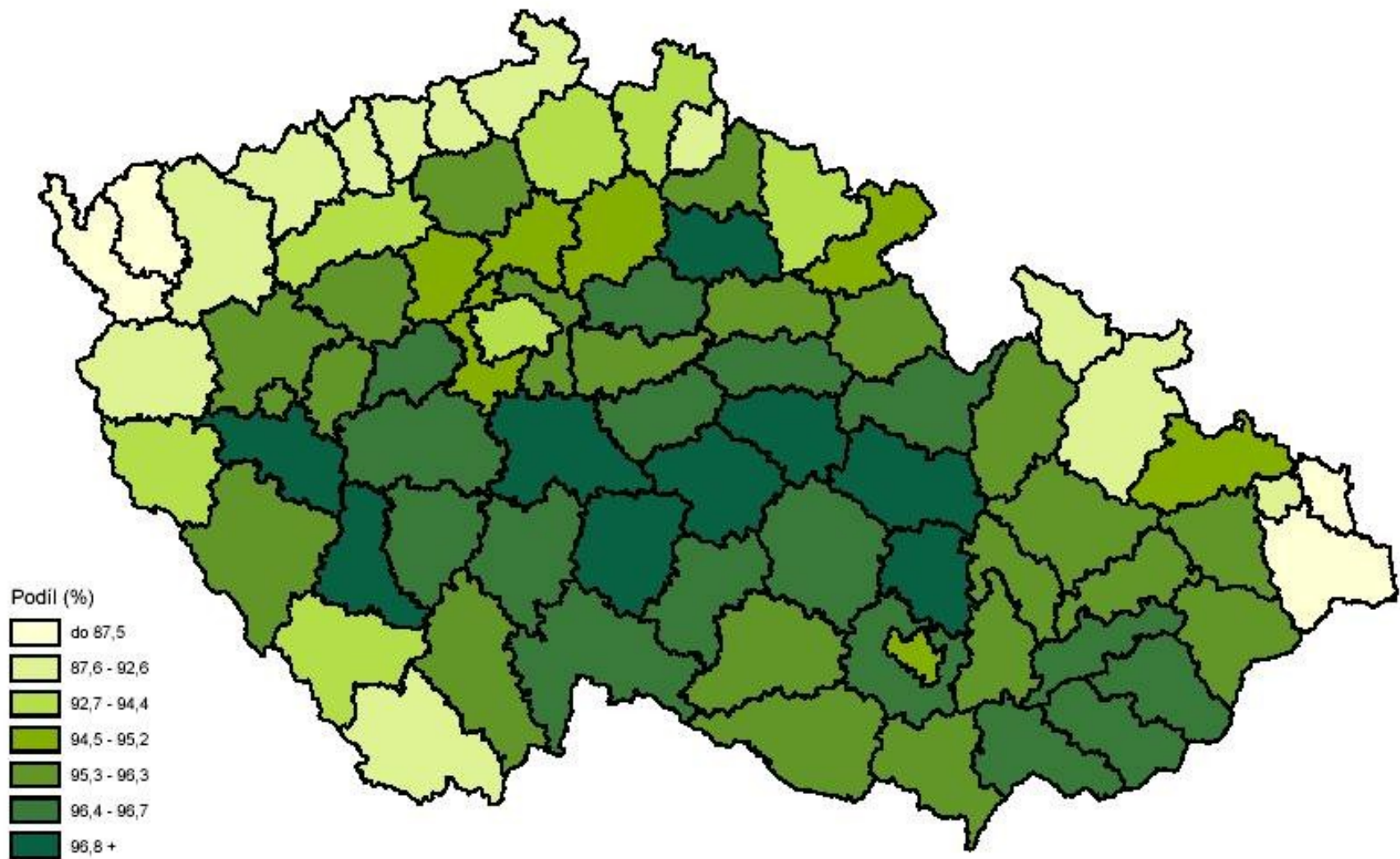
## 11. Podíl cizinců na obyvatelstvu celkem k 31. 12. 2006

Share of foreigners in population total: 31 December 2006



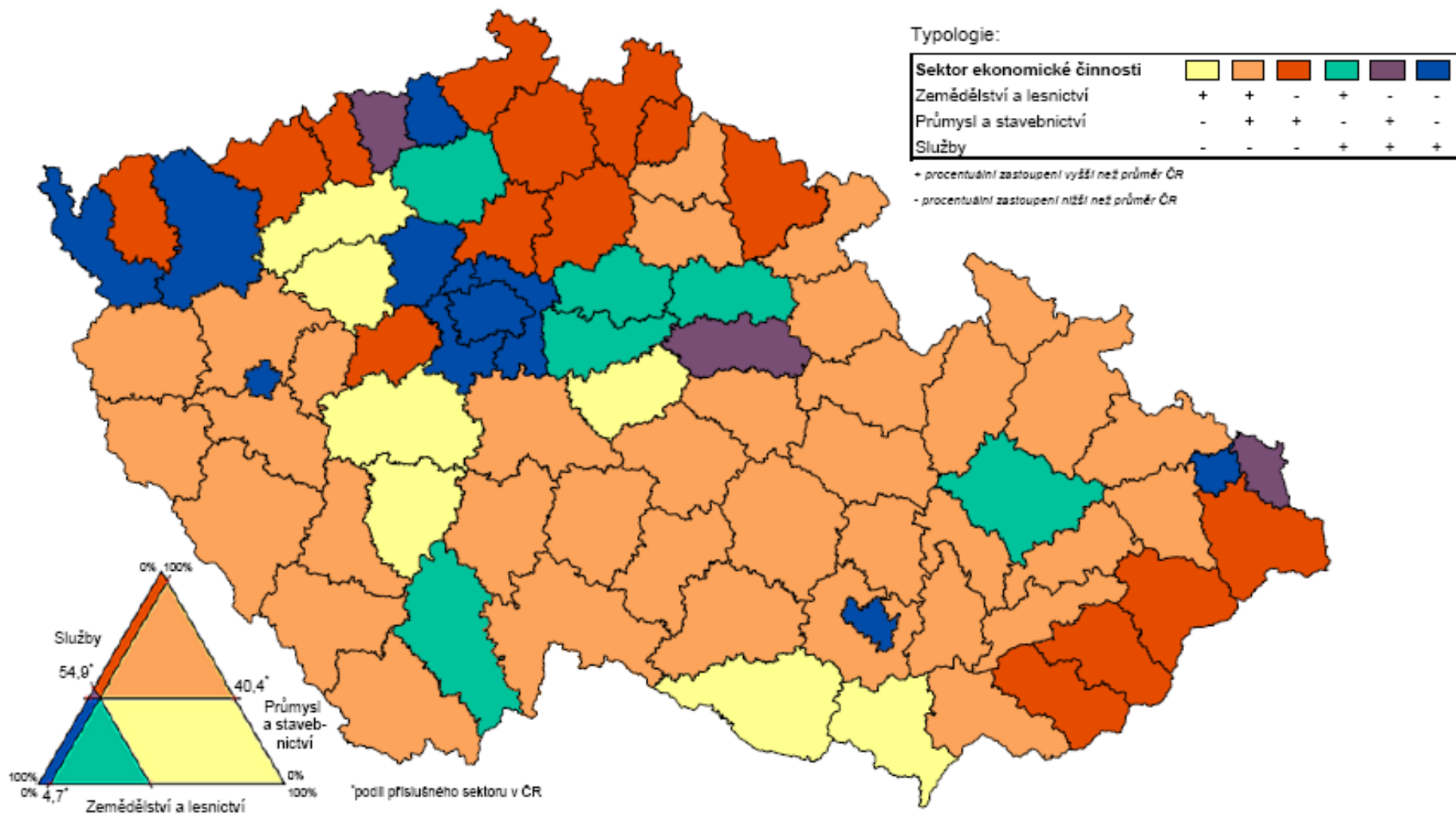


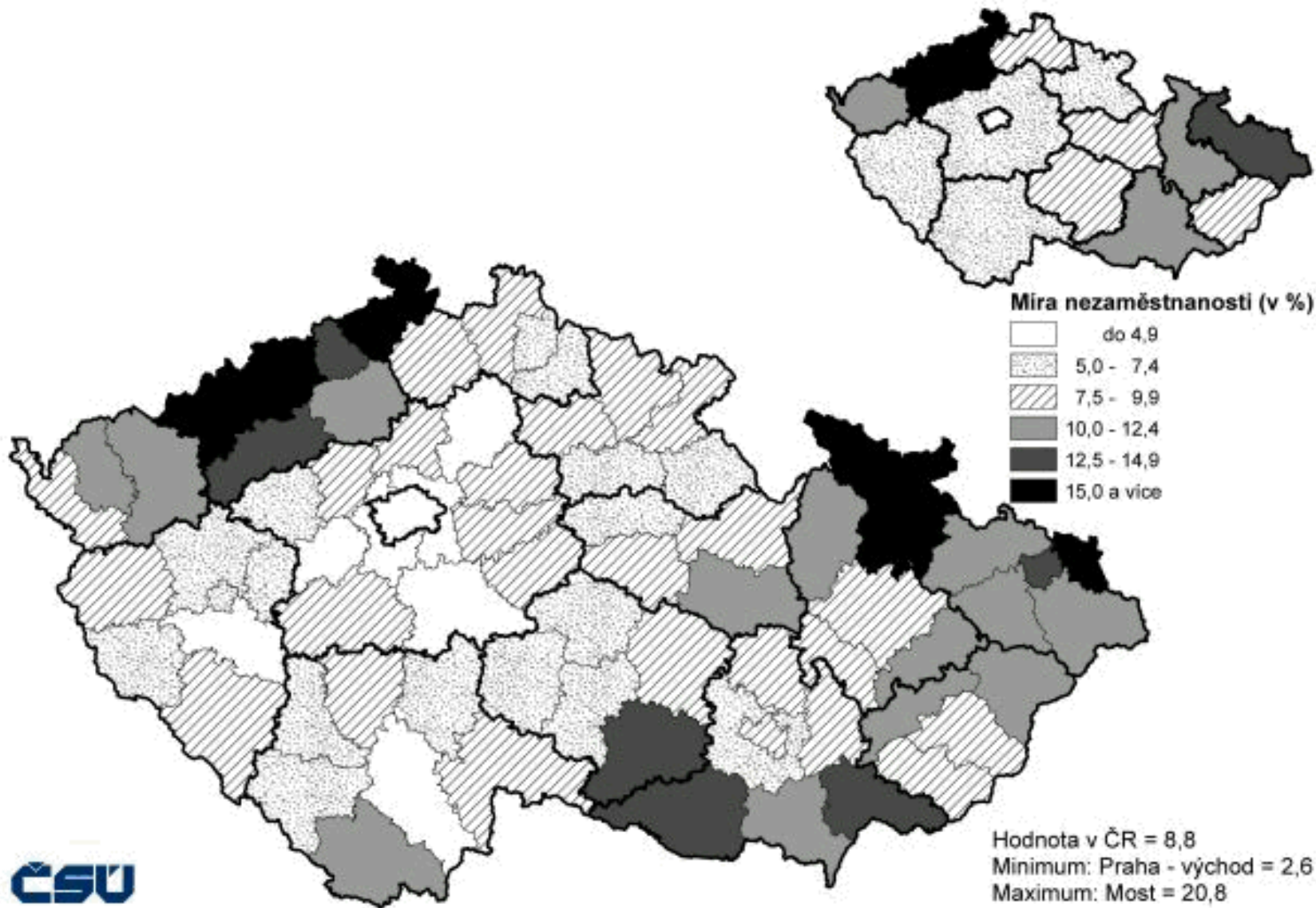
Podíl obyvatel s českou, moravskou a slezskou národností z obyvatel celkem - SLDB 2001



# **Ekonomická a sociálně třídní diferenciace obyvatelstva**

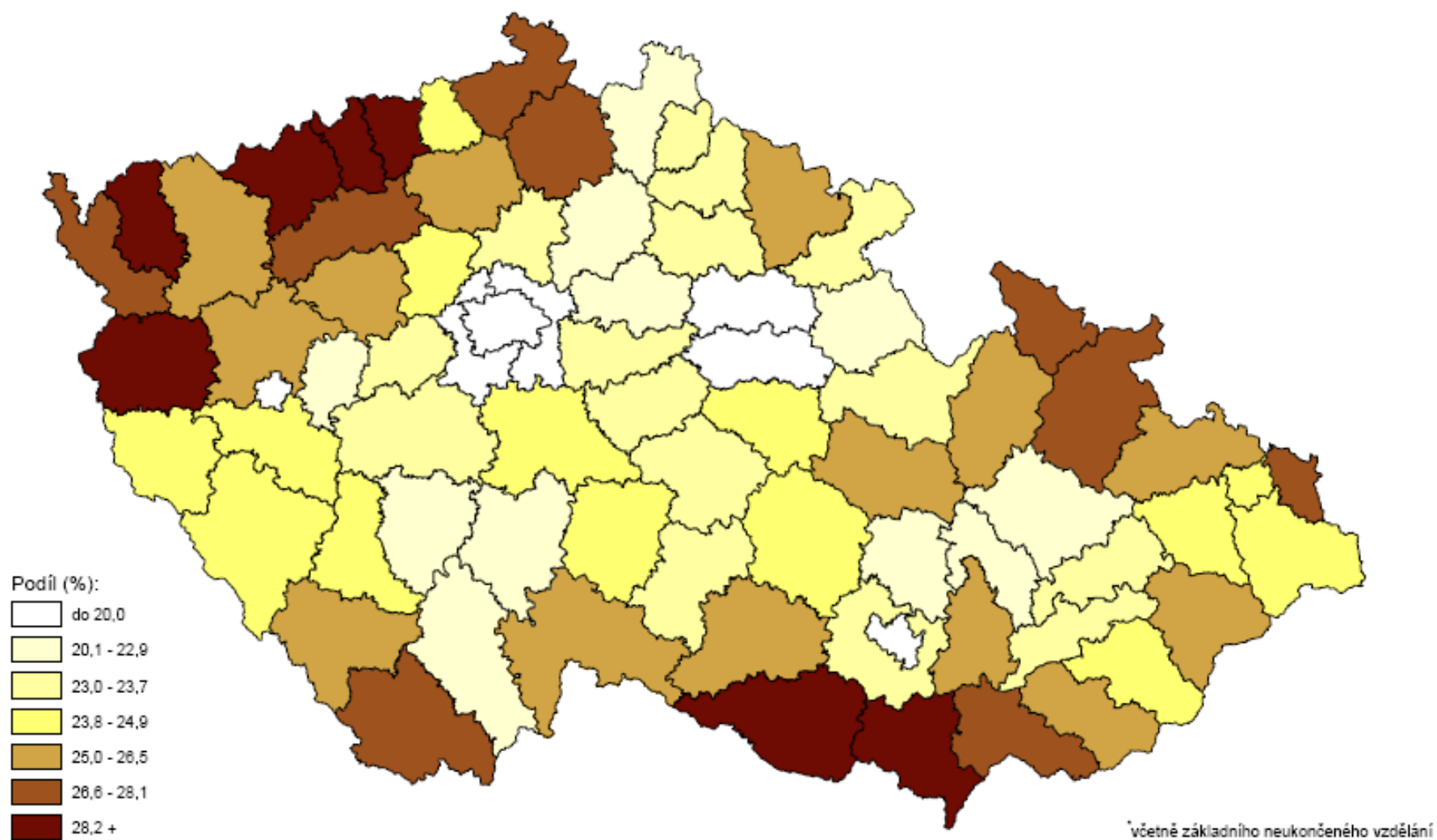
## Typologie zaměstnaných osob podle sektorů ekonomické činnosti k 1. 3. 2001





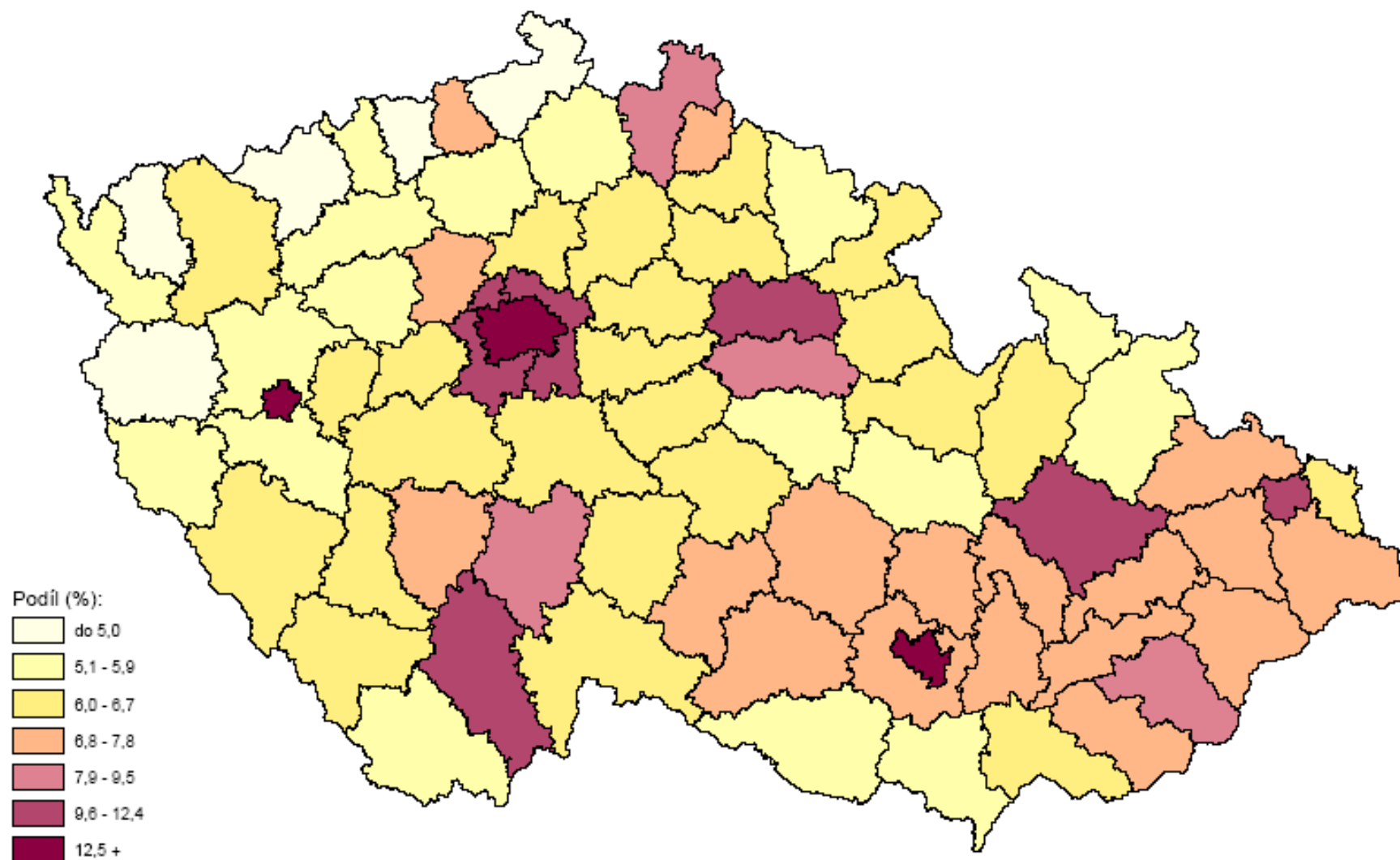
# **Diferenciace obyvatelstva podle úrovně vzdělání**

Podíl obyvatel s ukončeným základním vzděláním<sup>1</sup> z obyvatel starších 15-ti let k 1. 3. 2001

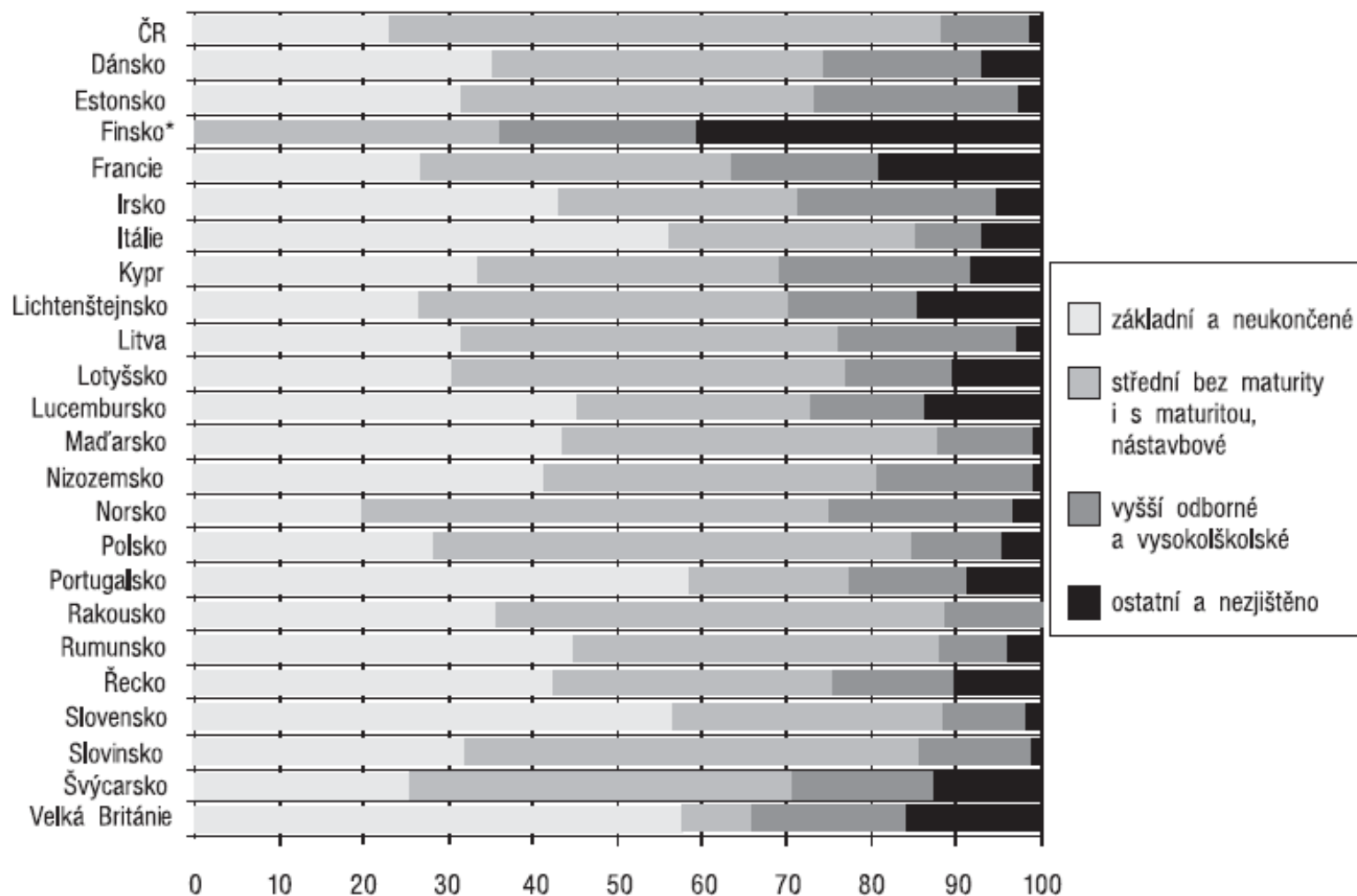




Podíl obyvatel s ukončeným vysokoškolským vzděláním z obyvatel starších 15-ti let k 1. 3. 2001



Graf 2 Obyvatelstvo starší 15 let podle nejvyššího ukončeného vzdělání ve vybraných zemích; sčítání lidu, domů a bytů kolem roku 2000 (v %) [Population aged 15+ by the highest level of educational attainment in selected countries population censuses; around 2000 (in %)]



Pozn.: \*Osoby se základním a neukončeným vzděláním jsou zahrnuty mezi ostatní a nezjištěno.

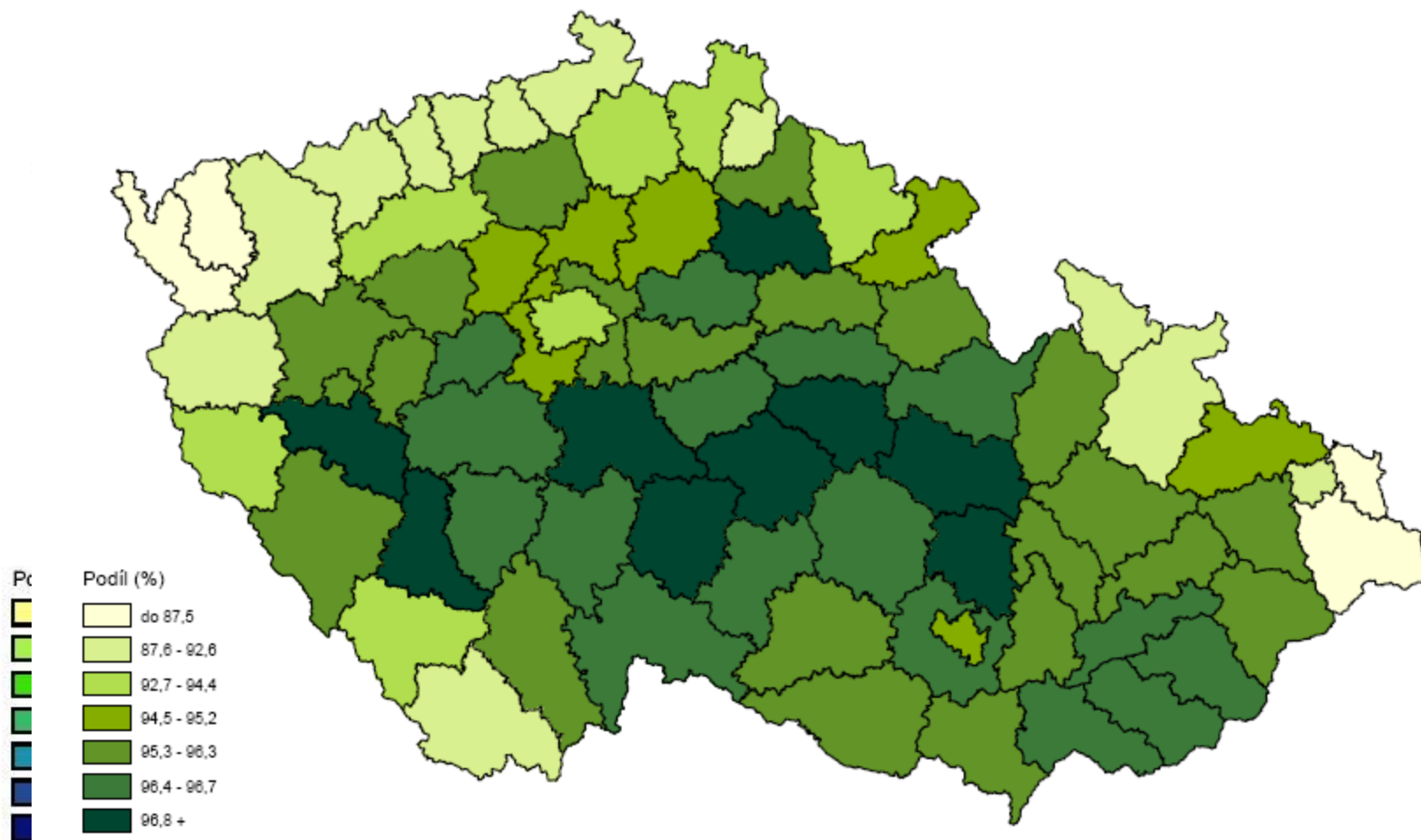


# Diferenciace obyvatelstva podle náboženského vyznání

S ohledem na kulturní význam a územní rozsah jsou většinou vymezovány tři skupiny:

- Náboženství s univerzálním charakterem, tj. nadnárodním, příp. nadrasovým. K nim patří především tři monoteistické náboženské systémy křesťanství, islám a buddhismus.
- Náboženství vázaná na etnickou příslušnost, spíše lokálního charakteru, které jsou spojeny s kulturní specifikou určité etnické skupiny, např. judaismus, hinduismus, konfuciánství nebo uznávání kultů.
- Frakční náboženství, vznikající jako extrémní sekty stabilizovaných náboženství na základě společenských nebo politických vztahů, např. "Černí muslimové" v USA.

Podíl obyvatel s českou, moravskou a slezskou národností z obyvatel celkem k 1. 3. 2001



**Tab.: Země v méně rozvinutých oblastech - % negramotnosti - 1995**

region	Procento zemí s negramotností:				
	méně než 10 %	10-29 %	30-49 %	50 a více %	Celkem
Méně rozvinuté oblasti	27	31	19	23	100
Nejméně rozvinuté země	3	11	25	61	100
Afrika	0	28	32	40	100
Asie a Oceánie *	36	38	10	15	100
Latinská Amerika a Karibik	61	25	11	4	100

\* s výjimkou Japonska, Austrálie a Nového Zélandu, které jsou zahrnuty do více rozvinutých oblastí